

BURAP 2/2015

Tweede bestuurs- rapportage 2015

Peildatum: 31 augustus 2015

Nieuws **de Volkskrant**

Veel extremen tijdens zomer van 2015

De zomer van 2015 gaat de boeken in als een seizoen vol extremen. Zeer zonnige dagen met tropische temperaturen werden afgewisseld door noodweer.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1. Samenvatting bestuursrapportage.....	3
2. Inleiding en leeswijzer	7
2.1 Inleiding	7
2.2 De planning- en controlcyclus	7
2.3 Leeswijzer	8
3. Programma's 2015	9
3.1 Programma Veiligheid	9
3.2 Programma Voldoende Water	15
3.3 Programma Gezond Water.....	21
3.4 Programma Bestuur, Organisatie en Dienstverlening (BOD).....	31
4. Financiën	40
4.1 Wat is de prognose voor 2015? En wat zijn de uitgaven?.....	40
4.2 Renteontwikkelingen.....	42
4.3 Personele informatie	42
4.4 Organisatie en control.....	43
4.5 Besparingen Bestuursakkoord Water (BAW)	47
4.6 Verbonden partijen.....	47
5. Toetsing.....	48
5.1 Toetsingskaders	48
5.2 Bevindingen van de toetsing op de verordening	48
Bijlage 1. Stand van zaken en prognose van 20 investeringsprojecten (vertrouwelijk) 50	
Bijlage 2. Toelichting te verlagen kredietbedragen (*€ 1.000).....	51
Bijlage 3. Stand van zaken en verwachtingen verbonden partijen	52

---

1. Samenvatting bestuursrapportage

Op basis van deze bestuursrapportage concludeert het college dat de in de programmabegroting 2015 gestelde doelstellingen en prestaties grotendeels worden behaald.

I. De middelen

Exploitatieprognose

De prognose voor exploitatiekosten is € 1,5 mln lager dan de in de vorige burap bijgestelde begroting. De belangrijkste oorzaken zijn lagere rentelasten door later en minder te lenen kapitaal tegen een lager percentage (-/- € 0,6 mln), een meevallende cao (-/- € 0,3 mln), enkele verkochte eigendommen (-/- € 0,5 mln) en diverse kleinere posten (-/- 0,1 mln). Samen met de vorige begrotingswijziging is de bijstelling € 5,7 mln positief.

Investeringsprognoses

Van de ruim vierhonderd uitvoeringsprojecten liggen gemiddeld vijf van de zes projecten op schema en verlopen deze conform de kaders. De praktijk leert dat het huidige aantal projecten en de bijbehorende investeringsprognoses voor 2015 een marge van plus of min € 4,0 mln omvatten.¹ De investeringsprognose komt hierdoor 10 tot 16% lager uit dan begroot (€ 106,0 mln). Een belangrijke oorzaak voor de bijstellingen betreft de stand van zaken van grondverwerving voor beide aan te leggen piekbergingslocaties (-/- € 10,3 mln). Grondtransacties zijn tot op zekere hoogte (bij) te sturen en daarmee te beïnvloeden, maar minder eenvoudig in een specifieke jaarschijf te begroten. Een voorbeeld hiervan zijn de nu noodzakelijk geachte onteigeningen.

Nieuwe Driemanspolder

De belangrijkste redenen voor de jaarschijf-bijstellingen betreffen vertragingen in kadeverbeteringswerken (ca. -/- € 8,5 mln). Dit is overwegend het gevolg van extra overleg met provincie, gemeenten en eigenaren. Eveneens van belang zijn personele verschuivingen, mede als gevolg van de werkwijze IntegraalProject-Management (IPM), deze hebben zowel tot enkele versnellingen als enige vertragingen geleid. Ook is sprake van meerdere meevallers en gunstig

uitpakkende scopewijzigingen bij kadeverbeteringswerken (-/- € 2,3 mln).

Meerdere baggerwerken lopen – veelal tijdelijk – vertraging op door onder meer de aanwezigheid van asbest, een arbitragezaak en strafrechtelijk onderzoek (-/- € 2,3 mln). De geprognosticeerde uitgaven voor zuiveringstechnische werken komen voor deze jaarschijf per saldo hoger uit dan begroot, met name door de maatregelen op het gebied van de

---

¹ Investeringsprojectramingen kennen een bepaalde onzekerheid en bijbehorende risicoreserve, zowel in de uitvoering en ook bij de financiële planning van het jaarlijkse uitgavenpatroon. Van belang is verder dat de projectorganisatie zo nauwkeurig mogelijk inschat in hoeverre uitgaven in het lopende kalenderjaar zullen vallen en hierop actief stuurt.

---

gasveiligheid (atex²) en de versnelling van de vervanging van de procesautomatisering (inclusief voorbereidingen van de centrale proceskamer) (+/+ € 3,8 mln).

II. Actualiteiten en bijzondere gebeurtenissen

De afgelopen periode was sprake van twee calamiteuze situaties, namelijk de droogte c.q. neerslagtekort en het kranenincident in Alphen. De droogte werd in juni actueel, waarna met een kleine groep van watersysteembeheerders 33 km zeer droogtegevoelige keringen werden geïnspecteerd. Met het oplossen van het neerslagtekort werden vele medewerkers ingezet om 346 km droogtegevoelige keringen te inspecteren. Op basis van de inspecties werden op enkele locaties spoedreparaties uitgevoerd, zoals de kade van de Enkele Wiericke.

De gevolgen van het kranenincident in Alphen betreffen het vrijkomen van olie uit de kranen en een beperking van de doorstroombare watergang. Rijnland is vanaf het eerste uur in goed overleg met de gemeente Alphen, waarbij alle inspanning erop gericht is verdere vervuiling te voorkomen en de watergang zo snel mogelijk vrij te maken. Preventieve maatregelen, zoals het tijdelijk verlagen van waterpeilen, zijn erop gericht hoge waterstanden als gevolg van de beperkte doorstroming te voorkomen.

III. De programma's van Rijnland

1. Programma Veiligheid

De aanpak van de primaire keringen (IJsseldijk Gouda, Kustwerk Katwijk en Dijkversterking Centraal Holland) loopt volgens planning. De Top 25 van meest kwetsbare kades is voor een groot deel afgerond, maar het afronden van de resterende strekkingen is een aandachtspunt: dit verloopt weerbarstig. Vanwege uiteenlopende oorzaken loopt Rijnland vertraging op, waardoor in 2015 minder werk wordt uitgevoerd dan gepland. Hierdoor is afronding van de Top 25 in 2016 niet meer haalbaar.

Kadeverbetering Oukoop

De overige werken aan regionale keringen lopen volgens planning en het lijkt zelfs mogelijk om door optimalisaties en meevallers dit jaar meer kilometers aan te pakken dan oorspronkelijk gepland. Ook heeft Rijnland vanwege de droogte maatregelen aan de kade in Oukoop versneld uitgevoerd.

---

² Atex staat voor ATmosphères EXplosibles en wordt als synoniem gebruikt voor twee Europese richtlijnen voor explosiegevaar onder atmosferische omstandigheden. Een nadere toelichting staat in hoofdstuk 3.

---

2. Programma Voldoende Water

Het programma Voldoende water loopt voor het overgrote deel op schema zoals het programma "voorkomen wateroverlast en peilbeheer", de meeste baggerprojecten en het onderhoud aan kunstwerken. De onteigening en de ontwerpfase voor de piekberging Haarlemmermeer zijn vertraagd, omdat gewacht wordt op de uitkomsten van de actualisatie studie waterbezwaar. Enkele baggerwerken lopen vertraging op, o.a. door de vondst van asbest in een depot en een arbitragezaak c.q. een strafrechtelijk onderzoek tegen twee aannemers.

demomiddag baggerspuiten, ecologisch slootschonen, Alphen a/d Rijn

3. Programma Gezond Water

De aanpak van de Kaderrichtlijn Water (KRW) loopt volgens planning. De projecten uit KRW1 zijn afgerond, op enkele restpunten in Reeuwijk na (volgens planning), en projecten uit KRW2 zijn opgestart. Rijnland heeft drie van vijf zwemwaterlocaties die niet aan de eisen voldeden aangepakt. In de beide overige locaties ligt de oorzaak in de riolering. Rijnland is hierover in gesprek met de gemeente en het recreatieschap. De verkenning van de uitbreiding van de KWA (kleinschalige wateraanvoer) is gestart. Overige maatregelen uit Gezond Water lopen volgens schema.

De werkzaamheden voor het deelprogramma waterketen lopen goed. De meeste vervangingsinvesteringen lopen conform planning. Enkele projecten zijn vertraagd doordat er meer complicaties en onderhoudsachterstanden op de installaties blijken te zijn dan verwacht. De technische maatregelen op het gebied van de gasveiligheid (ATEX) worden naar verwachting eind 2015 afgerond.

VV-leden op werkbezoek bij awzi Leiden Zuidwest

De samenwerking met gemeenten en drinkwaterbedrijven loopt conform afspraak. Zo is door de gemeente Velsen versneld afgekoppeld waarmee de renovatie van de zuivering Velsen in de zin van benodigde capaciteit in zekere mate kon worden verkleind.

4. Programma Bestuur, organisatie en dienstverlening (BOD)

Het programma BOD ligt op koers en zorgt voor een verdere ontwikkeling van Rijnland als organisatie. De twee belangrijkste veranderopgaven vanuit het OrganisatieVerbeter-Plan zijn 'van buiten naar binnen denken' en het verbeteren van de projectbeheersing. Voor beide thema's is in de afgelopen periode een goed fundament gelegd; het dagelijks werken volgens de bijbehorende principes blijft een traject van leren, doen, en verbeteren.

Rijnland wil toe naar een cultuur van eigenaarschap en ondernemerschap – beiden zijn in ontwikkeling binnen de organisatie. Projectbeheersing krijgt dit jaar veel aandacht en is flink in ontwikkeling. Door de aandacht voor projectbeheersing komen ook – zoals verwacht – andere knelpunten in de organisatie naar boven. Het MT krijgt steeds duidelijker in beeld waar het nog niet goed gaat, en waar dus nog verbeteringen doorgevoerd moeten worden. Dit geldt zowel op het gebied van projecten als daarbuiten.

Het college en het directieteam bespraken op 7 oktober 2015 de stand van zaken in projectbeheersing, inclusief de bijbehorende effecten van deze cultuurverandering. D&H zal de uitkomsten van deze bespreking met de VV delen.

IV. Risico's en toetsing

Ook na de voorgestelde begrotingsverlaging van € 1,5 mln acht het college de bijgestelde exploitatiebegroting voldoende robuust om de eventuele negatieve gevolgen van restrisico's te dekken. Het betreft onder meer extra correctief onderhoud, eventuele meerkosten vanwege piekbuien, persleidingbreuken, onverwacht grondwateroverlast en lopende arbitrage- en rechtszaken.

Categorie	Beschrijving, Omschrijving, Middel	Risico	Beperkende maatregelen	Financiële gevolgen (1)	Potentiële kans op incident met deze gevolgen				
					A. Overname schuldpost	B. Kosten	C. Meerkosten	D. Regeneratie	E. Vraag
A. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
B. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
C. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
D. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
E. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
F. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
G. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
H. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
I. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
J. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
K. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
L. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
M. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
N. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
O. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
P. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
Q. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
R. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
S. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
T. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
U. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
V. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
W. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
X. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
Y. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10
Z. Risico	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	Deelnemers... (text)	€ 10.000	10	10	10	10	10

2. Inleiding en leeswijzer

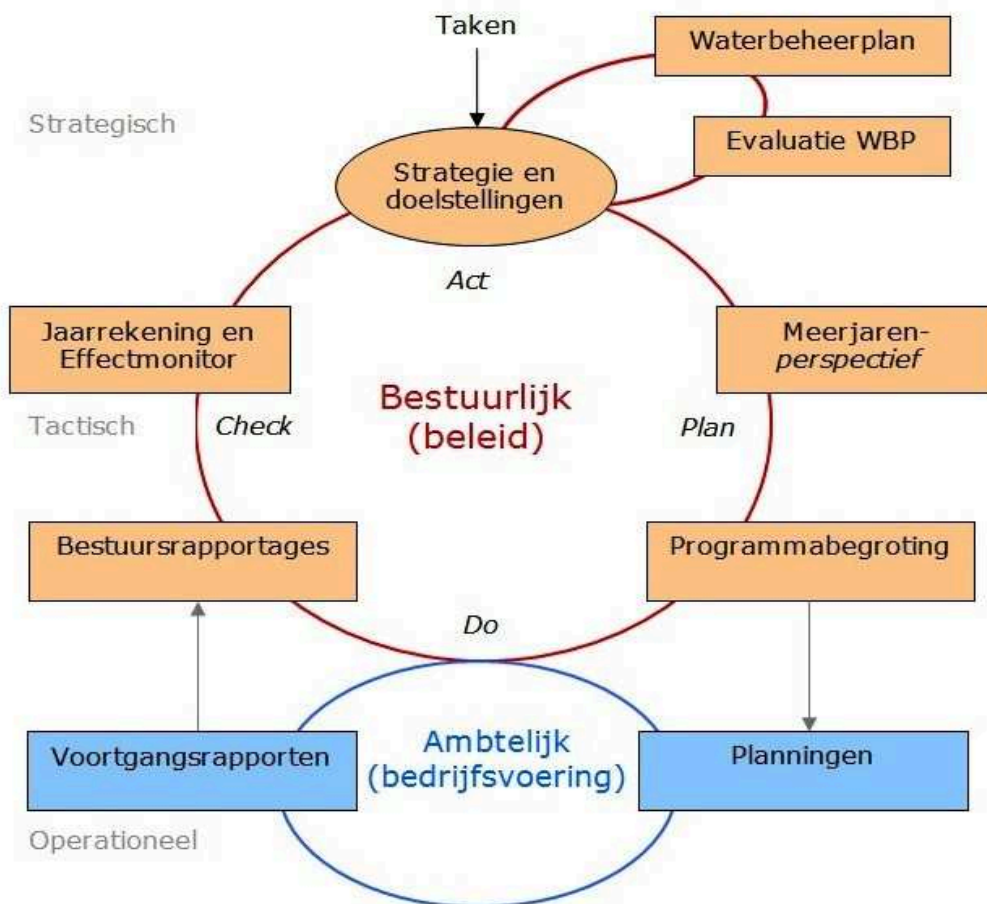
2.1 Inleiding

Iedere bestuursrapportage (hierna: burap) is een toetsing van de voortgang van de Programmabegroting, uitgedrukt in concreet behaalde resultaten en de financiële gevolgen daarvan. De Burap geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Ligt Rijnland qua programmabegroting 2015 op koers en waar moet worden (bij)gestuurd?
2. In hoeverre is sprake van financiële wijzigingen c.q. een begrotingswijziging?
3. Met welke nieuwe (onvoorziene) ontwikkelingen heeft Rijnland te maken?

2.2 De planning- en controlcyclus

De positie van de tussentijdse rapportages in het cyclische beleidsproces van plannen, uitvoeren, **rapporteren**, **checken** en **bijsturen**

De begroting 2015 komt voort uit het MJP. Deze Burap presenteert de resultaten tot en met augustus van 2015. Eventuele relevante ontwikkelingen tussen augustus en de VV-behandeling in november zijn in het VV-voorstel opgenomen.

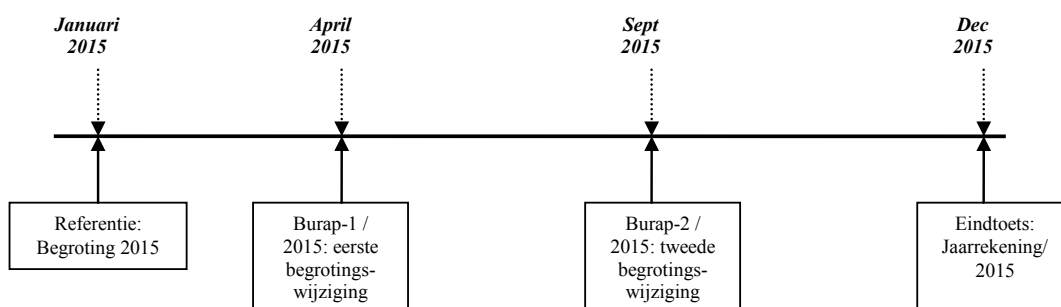
2.3 Leeswijzer

De indeling van deze Burap is als volgt:

Hoofdstuk 1 bestaat uit een **samenvatting** op hoofdlijnen met de volgende waterschapsbrede onderwerpen:

- aandachtspunten en behaalde resultaten, inclusief toelichting en eventuele (bij)sturingvoorstellen;
- financiële samenvatting en ontwikkelingen .

In hoofdstuk 3 zijn de doelstellingen en **resultaten** uit de Programmabegroting 2015 afgezet tegen de geactualiseerde doelstellingen en resultaten. De Programmabegroting 2015 is de referentie voor in hoeverre de resultaten zijn of worden gehaald. Indien besluiten van de Verenigde Vergadering invloed hebben op de doelstellingen en resultaten uit de programmabegroting, dan is dit zowel in de tekst als in de scores verwerkt. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Per programma worden de doelstellingen vermeld, de resultaten, de investeringen per doelstelling en de kosten. Er zijn drie beoordelingsscores:

- De doelstelling wordt gerealiseerd volgens plan: **+**
- De realisatie of voortgang ligt onder de doelstelling en is een aandachtspunt: **+/-**
- De realisatie of voortgang ligt ruim onder de doelstelling: **-**

Per aandachtspunt is sprake van een feitelijke score, de score tot en met de Burap-periode, i.c. januari – augustus 2015 en een geprognosticeerde score. Deze heeft betrekking op geheel 2015. Scores worden weloverwogen toegekend, de totstandkoming ervan is geen exacte wetenschap.

Hoofdstuk 4 geeft de **financiële prognoses** weer en bevat de geprognosticeerde exploitatiebegroting over 2015, inclusief een verschillenanalyse ten opzichte van de programmabegroting. Ook treasury, het belastingproces, de belangrijkste (rest)risico's en de stand van zaken rondom verbonden partijen komen aan bod. Het hoofdstuk behandelt ook het verschil tussen de prognose van het totaal aan investeringsuitgaven en de in de begroting 2015 opgenomen investeringsuitgaven.

In hoofdstuk 5 staat aan welke **kaders** de aangeleverde informatie is getoetst en wat de toetsingsresultaten zijn. In de separate bijlage 1 staat tot slot een overzicht van de voortgang van de door de vorige VV geselecteerde 'top 20-investeringen' voor 2015. Tot slot is van belang dat eventuele updates tussen de Burap-2-periode en de behandeling in de VV – eind september tot eind oktober - via een separate oplegnotitie aan de VV worden voorgelegd.

3. Programma's 2015

3.1 Programma Veiligheid

Portefeuillehouders: M. Kastelein, H. Pluckel (kust)

Programmadirecteur: A. Bol

Het eerste strategische doel van het WBP4 is om de inwoners en voorzieningen in het gebied te beschermen tegen overstromingen. Het strategische doel is onderverdeeld in twee tactische doelen: 'in stand houden van stabiele keringen' en 'goed beheer'. Het programma veiligheid kenmerkt zich in 2015 door afronding van veel uitvoeringswerken en voor de regionale keringen ook door een overgang naar 'duurzaam beheer en onderhoud'.

De primaire waterkeringen moeten volgens het WBP4 eind 2015 'op orde' zijn. Dit betekent voor Rijnland versterking van de 'zwakke schakels' langs de kust en verzwaring van de IJsseldijk bij Gouda. De kustversterking is gereed. Voor de IJsseldijk is bestuurlijk overeengekomen dat dit later wordt, namelijk 2021 voor de urgente delen. De realisatie van de niet-urgente delen start na 2023.

Voor de regionale keringen is het doel dat de 25 meest risicovolle strekkingen eind 2015 veilig zijn en in 2016 gereed. Deze strekkingen worden de 'Top 25' genoemd. Daarnaast werd tot voor kort de term 'Top 50' gehanteerd voor de 50 meest risicovolle strekkingen (de Top 25 + 25 andere strekkingen). In 2014 is de voorbereiding van de verbetering van het eerste cluster van de 'Top 50', de 'nummers 26 t/m 29', gestart. Bij het vaststellen van de programmabegroting 2015 is de ambitie om d.m.v. verbetering van de 'Top 50' in 2025 'op orde' te zijn losgelaten om de ambities te koppelen aan duurzaam financieel beleid. In plaats van per 2025, na afronding van de 'Top 50', over te gaan van kadeverbetering naar 'duurzaam beheer en onderhoud', is deze overgang per 2015 ingezet.

Eén en ander houdt in dat de kadeverbeteringen die reeds in voorbereiding waren in 2014 in het geplande tempo worden voortgezet, maar dat nieuwe werken aan de regionale keringen worden voorbereid en uitgevoerd met een investeringsritme oplopend van € 3,0 mln in 2015 en 2016 naar € 8,0 mln per jaar vanaf 2018. De nieuwe aanpak is erop gericht om het oplopen van achterstanden te beperken en stabiliteit geleidelijk te verbeteren. Rijnland heeft deze nieuwe aanpak inmiddels met de provincies gedeeld en hen verzocht hiermee akkoord te gaan.

3.1.1 Wat is de voortgang/het resultaat tot en met augustus 2015

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
1. In stand houden van stabiele keringen				
1	Eind 2015 is: - 138 km (100%) van de Top 25 'veilig'; - 135 km (98%) 'gereed'. <i>De 'Top 25' betreft de 25 meest risicovolle strekkingen van de regionale keringen die in 2012 zijn afgekeurd en moeten worden verbeterd. De meeste strekkingen van de 'Top 25' zijn inmiddels afgerond.</i>	-	Eind 2015 is: - 120-125 km van de Top 25 'veilig'; - 100 km 'gereed'. De prognose over het aantal km's dat in 2015 wordt aangepakt is bijgesteld. Bij de volgende projecten wordt oplevering niet in 2016 gehaald. De kade zal in 2017 'veilig' zijn: • Oostring Zoeterwoude dorp (deeltrajecten); • Polder Vierambacht; • Wassenaarsche polder;	-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	<i>('Veilig' staat voor 'op hoogte en stabiel', 'gereed' is de totale afronding van het project inclusief een tweede of derde laag klei en nazorg (maaien, hekken).)</i>		• Polder Rijnsaterwoude; • Vriesekoopsepolder Langs de Drecht; • Zaans Rietveld. Redenen van de verschuivingen zijn: • Vertraging in overleg met provincie en gemeenten over kostenverdeling; • Uitloop in verkrijgen van overeenstemming met grondeigenaren, inclusief bezwaarprocedures; • Opnieuw doorlopen projectplanprocedure i.v.m. wijziging van ontwerp; • Personele verschuivingen Door deze verschuivingen is ook het doel dat in 2016 de Top25 gereed is niet meer haalbaar. De laatste strekkingen van de Top 25 zullen in 2017 'veilig' zijn en in 2018 'gereed'. In het najaar start een nieuw projectteam dat gaat zorgen voor spoedige afronding van deze projecten.	
2	- Verwachte optimalisaties (€ 4,5 mln., waarvan 0,5 mln. al ingeboekt) <i>In de begroting werden optimalisaties (lagere kosten) voorzien voor o.a. de zes trajecten Oostring Zoeterwoude. De verwachting was dat de optimalisaties ca. €4,5 miljoen op de begroting voor 2015 zouden zijn, waarvan €0,5 miljoen al was ingeboekt.</i>	+ / -	Behalve de al ingeboekte optimalisatie van € 0,5 mln zijn inmiddels ook optimalisaties ingeboekt in het project Oostring Zoeterwoude en in de kadeverbetering Polder Vierambacht. Van het project Oostring Zoeterwoude-Dorp is de totale raming fors naar beneden bijgesteld (- € 3,0 mln.) na verdere uitwerking van de oplossingsrichting. In totaal is op dit moment ruim € 3,5 mln aan optimalisaties ingeboekt. De verwachting is dat het totaalbedrag van € 4,5 mln. aan optimalisaties niet wordt gehaald.	+ / -
3	- Alle binnengekomen aanvragen voor legalisatie niet-waterkerende objecten uit de Top 25 zullen in 2015 zijn afgehandeld - Op basis van de versoepelde regelgeving zullen wij in 2015 nagaan of de resterende niet-waterkerende objecten moeten worden aangeschreven en zo ja, welke handhaving- en vergunningverleningsacties noodzakelijk zijn. - Overige werkzaamheden handhaving: zorg dragen dat de eigenaren van objecten deze tijdig voor de aanvang van	+	- Alle binnengekomen aanvragen voor legalisatie niet-waterkerende objecten zijn afgehandeld. - Bij lopende kadeprojecten worden eigenaren tijdig voor aanvang van de kadeverbetering geïnformeerd dat ze objecten moeten verwijderen. Op verleende vergunningen heeft nacontrole plaatsgevonden. - Per 1 juli is de nieuwe Keur in werking getreden. Hierdoor zullen een groot aantal objecten niet meer vergunningsplichtig zijn en niet meer worden aangeschreven. Daarentegen is op een beperkt aantal punten sprake van een strenger beleid (bijv. bomen). De	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	de kadeverbeteringswerkzaamheden (tijdelijk) verwijderden <i>Wat wel en niet mag op een kade, staat in de Keur. Als iemand iets wil doen wat de Keur verbiedt, kan hij daarvoor een ontheffing of vergunning aanvragen. Bijvoorbeeld voor een (gas)leiding, een schuur of beplanting. In de loop der jaren is een zekere illegaliteit gegroeid: er staan vele objecten op de kade waarvoor geen vergunning is en voor een aantal zou, na een aanvraag, geen vergunning zijn verleend. Vele daarvan moeten nu worden verwijderd en Rijnland treedt daarover in overleg met de eigenaren. Om de verbeterde waterkering goed te beheren gaat Rijnland strikter handhaven in het naleven van de regels. Voor de objecten op de 'Top 25'-kades waar geen vergunning voor was, moet deze alsnog worden aangevraagd.</i>		gevolgen hiervan en leerpunten vanuit de praktijk worden in de derde periode tegen het licht gehouden.	
4	- Voorbereiding uitvoering 12 km te verbeteren regionale keringen uit cluster 1 'Top 50' (nr 26-29); - In totaal programmeren van 'duurzaam beheer en onderhoud' oplopend van € 3 mln in 2015 tot € 8 mln per jaar vanaf 2017; - Inzet op samenwerking met externe partners en participatie door belanghebbenden via omgevingsmanagement. <i>In 2014 is de voorbereiding van de verbetering van het eerste cluster van de 'Top 50' (26-29) gestart. Dit cluster bestaat in totaal uit 12 km te verbeteren regionale keringen. De uitvoering zal in 2019 gereed zijn.</i> <i>Op de piek van het kadeprogramma, in 2012-2013 was de investering ruim €30 mln per jaar. Bij het vaststellen van de programmabegroting 2015 is besloten de rest van de 'Top 50' met een lager tempo te verbeteren dan de 'Top 25'. De planning van de verbetering van het eerste cluster is toen niet gewijzigd. Na dit besluit worden nieuwe kadeverbeteringswerken opgestart en uitgevoerd met een investeringsritme oplopend van € 3 mln in 2015 en 2016, € 5 mln in 2017 tot € 8 mln per jaar vanaf 2018.</i>	+	De Top 50 loopt volgens planning. Het betreffen de volgende projecten: • Gogerpolder langs de Haarlemmeringvaart: het werk is aanbesteed, uitvoering kwartaal 3 2015 met doorloop naar kwartaal 1 2016.; • Aalsmeer: 12 km wordt gefaseerd voorbereid en uitgevoerd. Eerste fase van de uitvoering start dit najaar; • Polder Oukoop langs de Enkele Wiericke: ca. 500 m droogtescheuren en lage stabiliteit is als spoedmaatregel n.a.v. de droogte hersteld. Ca. 4-6 km wordt dit najaar voorbereid en in 2016 uitgevoerd. • Boterhuispolder (Zijldijk): is in voorbereiding met Gemeente Teylingen en Provincie Zuid Holland. De dijk is onvoldoende stabiel en te laag. De dijk grenst aan de provinciale vaarweg waar de oeverconstructie wordt vernieuwd. Op de dijk ligt een weg die door de gemeente wordt gereconstrueerd. T.z.t. volgt hier een samenwerkingsovereenkomst. De nieuwe programmering is gestart. Voor 2015 is eerder dit jaar de begrote € 3 mln geprogrammeerd (zie verder 2.1), De programmering van de volgende jaren is nu ook gestart.	+
5	Afronding kustversterking Katwijk incl. parkeergarage	+	Kustwerk Katwijk is op 19 februari 2015 feestelijk geopend. Het krijgt veel	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	<i>Katwijk was één van de 'zwakke schakels' langs de kust, een primaire kering die moest worden verbeterd. De primaire waterkeringen moeten volgens het WBP4 eind 2015 'op orde' zijn. In Katwijk is een dijk-in-duin aangelegd en een ondergrondse parkeergarage gebouwd tussen de dijk en de Boulevard. Tegelijkertijd is het duingebied verbreed en opnieuw ingericht. Een unieke en innovatieve combinatie binnen één project.</i>		positieve reacties en (media)aandacht. De laatste restpunten worden afgerond.	
6	Gefaseerde uitvoer versterking van de IJsseldijk Gouda: - Voorfinanciering voorbereiding & realisatie urgente delen in 2014 ontvangen? - Afronding voorbereiding stabilisatie dijk (eerste spoor) in 2015 <i>De IJsseldijk bij Gouda is de andere primaire kering die Rijnland moet verbeteren. De urgente delen moeten in 2021 klaar zijn, met uitvoering van de niet-urgente delen wordt na 2023 gestart. De uitvoering van de werkzaamheden aan de urgente delen staat gepland vanaf 2016 en zal twee tot drie jaar duren.</i>	+	- De voorfinanciering voor de verkenningfase is in 2014 ontvangen. - De verkenningfase is in februari 2015 afgerond met het vaststellen van het voorkeursalternatief voor de urgente delen. - Het ontwerp van het voorkeursalternatief zal eind 2015 gereed zijn.	+
7	Voortgang Dijkversterking Centraal Holland (veiligheidstekort dijkkring 14-15-44; voorheen Projectoverstijgende Verkenning Centraal Holland) <i>Centraal Holland is onvoldoende beschermd tegen overstroming vanuit de Lek. In samenwerking met andere hoogheemraadschappen en RWS is geconstateerd dat het veiligheidstekort van Centraal Holland het best kan worden opgelost door het probleem bij de bron aan te pakken, namelijk door het verbeteren van de noordelijke Lekdijken. Deze oplossing is aanzienlijk doelmatiger en de impact is beperkter dan bij het versterken van de c-keringen, waaronder Rijnlands Spaarnammerdijk en Goejanverwelledijk. De 'Dijkversterking Centraal Holland' (voorheen 'Projectoverstijgende Verkenning (POV) Centraal Holland') is gestart in 2014 en levert in 2017 het voorkeursalternatief voor het oplossen van het veiligheidstekort, inclusief de toekomstige functie van de huidige categorie C-keringen. De eerste twee jaar is vooral gericht op het kwantificeren van de verbeteropgave voor de A-keringen en de restopgave voor de C-</i>	+	Het project loopt volgens schema: - Er is een technisch voorstel voor de nieuwe status van de C-keringen. Dit wordt najaar 2015 verder uitgewerkt. - De globale toetsing van de A-keringen (Lekdijken) en de C-keringen is afgerond. De gedetailleerde toetsing van de Lekdijken en de huidige C-keringen loopt. De eerste resultaten wijzen niet op een uitgebreide restopgave om de C-keringen aan de nieuwe status te laten voldoen. De verbeteropgave valt waarschijnlijk onder het HWBP, met dezelfde prioriteit als de Lekdijken. - Het onderzoek naar de ruimtelijke kwaliteit van de Lekdijken is afgerond. - Het besluitvormingsproces wordt nader afgestemd met Stuurgroep en provincies. Dit najaar wordt de VV geïnformeerd ter voorbereiding van de besluitvorming die in de 1e helft van 2016 moet plaatsvinden (o.a. over nieuwe status Spaarnammerdijk).	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	<i>keringen met een nieuwe status als regionale Waterkering.</i>			
2. Goed beheer				
1	Ophogen, instandhouding en verbeteren van 10 km dijken a € 3 mln. <i>Zie onder 1.4: voor 2015 is de voorbereiding en uitvoering van nieuwe kadewerken ter grootte van €3 mln begroot.</i>	+	In de eerste helft van 2015 is een achterstand weggewerkt in de voorbereiding voor het kadeonderhoud. Kwartalen 3 en 4 staan in het teken van de uitvoering. Vanwege de korte voorbereidings- en uitvoeringstijd wordt ingezet op aanpakken van 'groene' kering. Ongeveer 80% betreft op hoogte brengen (in stand houden) en 20% is (ook) verbeteren (verhogen van de stabiliteit). Lokale schade aan keringen wordt ook binnen dit budget in 2015 uitgevoerd. Door een andere projectaanpak zijn de kosten 50% lager dan waar van uit werd gegaan. Rijnland bekijkt of in 2015 extra kilometers kunnen worden uitgevoerd. In totaal zal in 2015 geen € 3 mln, maar 'slechts' € 2 mln worden uitgegeven, terwijl meer km's worden aangepakt. In 2015 wordt ook een deel van het kadeonderhoud voor 2016 voorbereid. In 2016 en 2017 kan er jaarlijks ca. 20 km kadeonderhoud worden gerealiseerd voor het gereserveerde jaarbudget van € 3 miljoen. Dit is ongeveer een verdubbeling van de huidige opgave en komt voort uit anticiperen op de kostenbesparing en bijstelling van de kentallen. Een deel daarvan is momenteel in werkvoorbereiding.	+
2	Inspectie van ruim 1000 km kades en waterkerende kunstwerken, droogtmonitoring en inspecties <i>T.b.v. het prioriteren van (dagelijks) onderhoud en ophoging worden reguliere inspecties uitgevoerd en inspecties naar o.a. stormschade en droogteschade wanneer dit zich heeft voorgedaan.</i>	+	- In het voorjaar zijn alle keringen geïnspecteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een nieuwe inspectie app waarmee schadebeelden op eenvoudige wijze via een tablet verwerkt kunnen worden. Van de locaties die zijn beoordeeld als slecht of matig is 100% inmiddels nader geïnspecteerd. Op 2 locaties zijn direct maatregelen genomen. De benodigde werkzaamheden zijn geprogrammeerd voor dit jaar of de langere termijn. - Tijdens de inspecties zijn de kunstwerken geïnspecteerd op lekkages. Er zijn geen buitengewone lekkages geconstateerd waarvoor onderhoud urgent is. - In juli is gestart met de droogte-inspectie. Op 2 locaties, langs de	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			Enkele Wiericke en bij de Doespolder zijn maatregelen genomen.	
3	Deregulering: minder vergunningen, 'complexer' handhaven <i>Zie de tekst van het programma Volgende water voor meer informatie over 'deregulering' / implementatie van de nieuwe keur.</i>	+	Per 1 juli zijn de nieuwe Keur en uitvoeringsregels in werking getreden. Het aantal te verlenen vergunningen zal bij waterkeringen licht gaan afnemen. Het effect van 'deregulering' op aantal vergunningaanvragen en handhavingsactiviteiten zal worden gemonitord.	+

3.1.2 Wat gaat dit kosten in 2015? En wat zijn de gemaakte kosten tot en met augustus? (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Veiligheid	Begroting 2015 na 1e begr.wijz	Burap t/m aug '15	% van	Prognose 2015
Totale exploitatiekosten (in € 1.000,-)	27.271	17.084	63%	27.252

De prognose komt overeen met de begroting. De lagere rente- en personeelskosten worden gecompenseerd door hogere afschrijvingskosten, aangezien enkele top 25-kadeverbeteringswerken eerder zijn opgeleverd dan begroot.

Investeringsuitgaven

Programma Veiligheid	Begroting 2015	Prognose Burap-2 2015	%
Bruto investeringen incl. concernbrede korting	30.900	20.400	66%

De investeringsprognose ligt € 10,5 mln (34%) lager dan begroot.

- Hogere ramingen door scopewijziging: o.a. Kustwerk Katwijk (extra werkzaamheden aan het Uitwateringskanaal, nadeelcompensatie).
- Lagere ramingen door aanbestedingsvoordelen: o.a. verbetering IJsseldijk Gouda, Oostvaart.
- Lagere ramingen door scopewijzigingen: o.a. VV besluit om project balgstuw Aalsmeer te beëindigen.
- Lagere ramingen door optimalisaties: diverse werken uit de Top 25 en het onderhoudsprogramma.
- Lagere ramingen door vertragingen als gevolg van in- en externe oorzaken: diverse werken uit de Top 25. De interne oorzaken zijn inmiddels aangepakt door een apart IPM-team in te richten.

3.2 Programma Voldoende Water

Portefeuillehouder: J.J.J. Langeslag
Programmadirecteur: A. Bol

Voldoende Water – niet te veel en niet te weinig – bieden aan de gebruiksfuncties in een gebied, daarbij anticiperend op klimaatontwikkelingen. Daar draait het om bij dit strategische doel. Goed beheer en onderhoud, en een goede inrichting met voldoende berging maken dit mogelijk. Toekomstbestendigheid, efficiency en duurzaamheid zijn daarbij sleutelbegrippen. Maatwerk, goede samenwerking en communicatie met belanghebbenden zijn essentieel.

Het strategische doel is onderverdeeld in drie tactische doelen, 60 maatregelen en ca. 200 projecten. Het merendeel van deze projecten alsook van de inzet van middelen is geclusterd in een drietal deelprogramma's, te weten: wateroverlast en peilbeheer, baggeren, en gemalen. Het programma Voldoende Water loopt goed: we liggen goed op koers om de doelen te halen. Het is dan ook belangrijk om op de ingeslagen weg door te gaan. De doelstellingen staan hieronder beschreven aan de hand van 10 indicatoren met het in 2015 te behalen resultaat.

In de begroting 2015 is besloten te besparen op het renoveren van poldergemalen, op het programma wateroverlast en peilbeheer.

3.2.1 Wat is de voortgang/het resultaat tot en met augustus 2015

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
1. Goed Grondwaterbeheer				
1	Beheer grondwater: plantoetsing, advisering, vergunningverlening en handhaving. Meenemen in eigen integrale plannen	+	Het aantal vergunningen en meldingen rond grondwateronttrekkingen is iets hoger dan van vorig jaar. Advisering in eigen plannen en in plannen van derden loopt conform verwachting. Rijnland zet de samenwerking met Schieland en Delfland op het gebied van grondwaterbeleid en -beheer voort. Rijnland is in nauwe samenwerking met de gemeente Noordwijk in overleg met de bewoners over grondwateroverlast die (deels) wordt veroorzaakt door de kustversterking.	+
2. Goed Oppervlaktewaterbeheer				
2	A. Piekberging Nieuwe Driemanspolder: grondverwerving, voorbereiding uitvoering, communicatie	+	Het project loopt op planning. De bestemmingsplannen zijn definitief. Onteigeningsprocedure is gestart, ook de minnelijke verwerving blijft doorgang vinden. De werkzaamheden aan de brug in de N206 (ter optimalisatie van de aanvoerroute) is gereed.	+
	B. Piekberging Haarlemmermeer: grondverwerving, voorbereiding uitvoering, communicatie	+/-	De planning is gekoppeld aan de actualisatie studie water-bezwaar (zie ook punt 2D). Hierdoor schuift het maken van het ontwerp een half jaar door. Het VV-besluit voor onteigening is daaraan gekoppeld	-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			en schuift daarmee door naar 1e kwartaal 2016. Opschuiven onteigening verlengt de onderhandeling over de aankoop van gronden; de minnelijke grondverwerving loopt gewoon door. Daardoor zijn de uitgaven in 2015 ca. 6,1 mln. lager dan begroot.	
	C. Afronden uitvoering Leendert de Boerspolder	+	Uitvoering loopt volgens planning; de inrichting is klaar. Dijkdoorbraak is voorzien in het najaar, waarna de uitvoering kan worden afgerond. Communicatie en samenwerking met omgeving, partners en belanghebbenden loopt goed.	+
	D. Start actualisatie Studie Waterbezwaar <i>NB. niet in de tekst van de begroting opgenomen; meer uitleg aan het einde van deze tabel</i>	+	De voorbereidende quick scan voor de actualisatie van de studie waterbezwaar is afgerond. Hierin zijn de vragen verkend die moeten worden uitgezocht en is een eerste inschatting gemaakt van de richting. Dit leidt tot beeldvormend bestuurlijk overleg en opdrachtverlening aan een bureau aan het einde van het jaar.	+
3	A. Starten / doorgaan uitvoering watergebiedsplannen Wasse-naarschepolder, Nieuwkoop, Greenport Boskoop, Polder de Noordplas en Zuid-Kennemerland	+	Uitvoering vier eerstgenoemde projecten loopt; van het laatste project is de uitvoering deze zomer door gemeente Bloemendaal gestart.	+
	B. Uitvoering eerste clusters van watergebiedsplannen Greenport Duin- en Bollenstreek, Zuidgeest, Spaarnwoude en "21 peilbesluiten". Voorbereiden volgende clusters.	+	Uitvoering van alle genoemde projecten loopt goed.	+
	C. Planfase watergebiedsplan Reeuwijk. Afronden (concept) peilbesluit Haarlemmermeer	+	Watergebiedsplan Reeuwijk loopt volgens planning; peilbesluit Haarlemmermeer loopt goed en wordt in ontwerp vastgesteld eind 2015.	+
	D. Doorgaan Flying Squad en diverse losse projecten	+	Bij de flying squad en diverse losse projecten zijn en worden wateroverlastproblemen en andere ervaren (afvoer)knelpunten naar tevredenheid van bewoners opgelost.	+
	E. Start watergebiedsplan Aalsmeer; inclusief Kaderrichtlijn Water en andere opgaven	+	Watergebiedsplan Aalsmeer incl. KRW-opgaven is gestart. Zie verder Gezond Water 2B.	+
4	Uitvoering stedelijke waterplannen. Doorgaan omzetten naar strategische agenda's	+	De uitvoering van de stedelijke waterplannen loopt conform planning. Waar mogelijk worden de plannen afgesloten en/of omgezet in een strategische agenda zoals in de Haarlemmermeer of Katwijk.	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
5	Evaluëren akkoord Delfland; door- gaan proces akkoord Bodegraven	+	Met Delfland zal nog dit jaar over- legd worden over nut en noodzaak actualiseren waterakkoord. Met HDSR is overeenstemming bereikt over een nieuw waterakkoord Sluis Bodegraven. In september is dit (als hamerstuk) voorgelegd aan het bestuur.	+
3. Goed Inrichten				
6	A. Inwerkingtreding nieuwe Keur en Beleidsregels	+	De nieuwe Keur en uitvoeringsre- gels zijn op 11 maart door de VV definitief vastgesteld en 1 juli in werking getreden. De effecten worden gemonitord.	+
	B. Actualiseren legger watergan- gen en legger kunstwerken	+	De legger watergangen is in de VV van juni 2015 vastgesteld. Er wordt gestreefd naar jaarlijkse actualisatie van de legger water- gangen, maar hierbij is wel grote afhankelijkheid van een kwalitatief goede luchtfoto. De legger kunstwerken is in voor- bereiding en er wordt nu afge- stemd met gemeenten over de onderhoudsplicht. De legger kunstwerken zal naar verwachting eind 2015 aan als ontwerp worden vastgesteld.	+
7	Doorzetten overname en afstoten beheer en onderhoud (er wordt gewerkt aan in totaal ruim 30 dos- siers). <i>Het gaat daarbij om het overnemen van beheer en/of onderhoud waar dat bij Rijnland hoort te liggen maar nog niet ligt (zoals peilbeheer, onderhoud primai- re watergangen) of juist andersom (zo- als bruggen of sluizen).</i>	+	6 onderhandelingstrajecten zijn dit jaar al afgesloten met een be- stuurlijke overeenkomst; uitzicht op afronding van een deel van de andere trajecten dit jaar, afhanke- lijk van de onderhandelingen. Ca. de helft van de 30 trajecten tem- poriseren we om zodoende de financiële gevolgen beter te spre- den.	+
8	A. Verlenen vergunningen, hand- having, plantoetsing en advise- ring	+	Het aantal verleende vergunnin- gen en afgehandelde meldingen ligt op hetzelfde niveau als voor- gaand jaren. De verwachting is dat met de inwerkingtreding van de nieuwe gedereguleerde Keur per 1 juli het aantal te verlenen vergun- ningen zal dalen. Dit effect is nu nog niet waarneembaar. Er is in de begroting al rekening mee ge- houden. Op het gebied van hand- having wordt de stuurinformatie verder geoptimaliseerd teneinde zo effectief mogelijk bij te kunnen dragen aan de naleving van ons beleid. N.a.v. de schouw 2014 is in 2015 in 14 gevallen daadwerkelijk bestuursdwang opgelegd. De zo- merschouw 2015 is in afronding.	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			Tenslotte adviseert Rijnland bij diverse plannen van derden. Grote en kleine plannen. Sommige, grote, ontwikkelingen vergen veel (bestuurlijke) aandacht, zoals de ontwikkeling van Park21.	
	B. Implementatie nieuwe keur en beleidsregels	+	Loopt conform planning; per 1 juli is de nieuwe Keur in werking getreden; vanaf dat moment is er ook een internettool beschikbaar waarop burgers en bedrijven snel inzicht krijgen in de voor hen van toepassing zijnde regels. Er is op uiteenlopende manieren gecommuniceerd naar externe partijen, met name gemeenten en brancheorganisaties (brochures, bijeenkomsten, watersprekuren).	+
9	A. Afronden baggercluster 6 (Ringvaart), deelbestekken cluster 2 (Bollenstreek-Zuid) en cluster 5 (Nieuwkoop)	+/-	Cluster 7 (Gouwe, Oude Rijn, Aarkanaal) is ondertussen afgerond. De definitieve afronding van cluster 6 (Ringvaart) loopt enkele maanden uit door een weilanddepot waarin asbest is aangetroffen. Cluster 2 (Bollenstreek-Zuid) wordt in 2015 afgerond, cluster 5 (Nieuwkoop) in 2016. Tegen één van de aannemers van cluster 5 loopt een strafrechtelijk onderzoek vanwege een verdenking van het niet voldoen aan het Besluit Bodemkwaliteit. Voor Bloemendaal volgt hoogstwaarschijnlijk een arbitrage met de aannemer over de kosten van baggeren buiten het op te leveren profiel. Hiervoor moet mogelijk aanvullend krediet worden aangevraagd. Met de gemeente Leiden wordt het project NGE Vinkbrug voorbereid; hiervoor heeft de VV krediet beschikbaar gesteld in april 2015.	+/-
	B. Aanbesteden 150 km en voorbereiden 150 km onderhoudsbaggeren <i>Elk jaar wordt een hoeveelheid regulier onderhoudswerk gepland (regulier 2013, 2014 etc). Afgelopen jaren is vanwege besparingen dit niet, of niet volledig gebeurd. Deze klussen worden nu alsnog opgepakt.</i>	+	Het reguliere baggerwerk bevat watergangen die op diepte moeten worden gebracht (net als in de baggerclusters) en watergangen die eerder op diepte zijn gebracht en waar nu onderhoud moeten worden uitgevoerd. Voor het reguliere baggeren is de afgelopen periode een inhaalslag gemaakt. Regulier 2013 is aanbesteed en in uitvoering. Regulier baggerwerk 2014 is voorbereid en de aanbesteding kan nu plaatsvinden. Regulier baggerwerk 2015 is gepland en daarvan kan de voorbereiding worden opgestart. De voorberei-	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			ding voor regulier baggerwerk 2016 wordt opgestart.	
	C. Voorbereiden baggercluster 8 (Oude Rijn zone).	+	Het eerste bestek voor cluster 8 is aanbesteed en gegund.	+
	D. Afronden pilot baggeren overig water. Vervolgkeuze opnemen in WBP5. <i>In de pilot betaalt Rijnland de in de Legger opgenomen extra diepte t.b.v. waterkwaliteit. Ingelanden zijn zelf verantwoordelijk voor het op diepte brengen van de overige watergangen.</i>	+	De eerste pilotpolder is nagenoeg afgerond. Een van de conclusies is dat Rijnland voldoende informatie heeft, en het niet nodig is de beoogde tweede pilotpolder uit te voeren. De vervolgkeuze is opgenomen in het WBP5.	+
	E. Onderhoud natuurvriendelijke oevers (nvo's) opnemen in maai- en kroosbestek. Onderhoud aangelegde oevers Reeuwijkse Plassen gefaseerd in bestek brengen en aanbesteden <i>(zie ook Gezond Water 6B)</i>	+	Rijnland heeft het onderhoud aan watergangen in 20 onderhoudsbestekken ondergebracht. Dit doen we zo ecologisch mogelijk (laten staan wat kan). Het onderhoud aan NVO's is hierin opgenomen. Met de gemeente Haarlemmermeer is samen het onderhoud voor watergangen, oevers en bermen aanbesteed. Rijnland en de gemeente hebben een verschil van mening met de aannemer over het bestek. Dit speelt dit najaar bij de Raad van Arbitrage.	+
10	A. Afronden renovatie boezemgemaal Gouda	+	Oplevering gebeurt in 2015. Geluidsproblemen vormen een risico en kunnen de oplevering vertraagen (naar verwachting zonder significant extra kosten).	+
	B. Afronden ontwerp renovatie boezemgemaal Spaarndam	+	Ontwerp zal eind 2015 gereed zijn.	+
	C. Oppakken meest urgente poldergemalen, volgens principes assetmanagement <i>NB, in afwijking van bovenstaande tekst uit de begroting, heeft de VV bij het vaststellen van de begroting als extra besparingsmaatregel besloten in 2015 geen nieuwe gemalen op te starten maar alleen af te maken wat al aanbesteed is.</i>	+	In 2015 wordt een deel van de renovaties en nieuwbouw van poldergemalen die al in gang waren gezet, afgerond. Tot nu toe zijn 7 gemalen opgeleverd; einde van het jaar zijn dat er ca. 20. Het restant van het programma wordt in 2016 afgerond. Er worden in 2015 geen nieuwe gemalen opstart.	+
	D. Planmatig oppakken kunstwerken (o.a. grondduikers), volgens principes assetmanagement	+	Het onderhoud van de kunstwerken (inlaten, stuwen, grondduikers) is in de assetmanagement "vijfhoeken" opgepakt. Ca. 2000 objecten zijn geïnspecteerd en in het onderhoudsbeheersysteem (OBS) opgenomen waardoor planmatig onderhoud mogelijk is. Op basis van de huidige staat van Onderhoud van het object wordt een toekomstige inspectie datum in het OBS gezet. Van objecten waar gebreken vastgesteld zijn, worden corrigerende maatregelen genomen.	+

Nadere uitleg actualisatie Studie Waterbezwaar (zie 2D):

Rijnland heeft in 2000 bepaald hoe groot de wateropgave voor het boezemgebied is, en in 2002 welke maatregelen moeten worden getroffen om het boezemsysteem op orde te brengen, nu en voor de toekomst. Een van de maatregelen was het uitbreiden van de capaciteit van het boezemgemaal Katwijk. Dit is in 2011 afgerond. De andere maatregelen zijn de piekbergingen in de Nieuwe Driemanspolder en de Haarlemmermeerpolder.

De studie is ondertussen vijftien jaar oud. Er zijn nieuwe klimaatscenario's, nieuwe en betere gegevens, nieuwe inzichten (bijvoorbeeld hoe te anticiperen op weersvoorspellingen). Om die redenen alleen al is het goed de studie te actualiseren. In deze actualisatie wordt meteen de peilafweging van het peilbesluit meegenomen (het vigerende peilbesluit dateert uit 2004), de waterkwaliteit (de meeste KRW waterlichamen liggen in de boezem), én de relatie met de boezemwaterkeringen. In het najaar 2015 zijn de eerste inzichten bekend, en naar verwachting medio 2016 de resultaten.

3.2.2 Wat gaat dit kosten in 2015? En wat zijn de gemaakte kosten tot en met augustus? (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Voldoende Water	Begroting 2015 na 1e begr.wijz	Burap t/m aug '15	% van	Prognose 2015
Totale exploitatiekosten (in € 1.000,-)	55.082	34.506	63%	54.768

De prognose ligt € 0,3 mln lager dan begroot. Er is zowel sprake van lagere rentelasten als afschrijvingskosten (-/- € 0,3 mln). Het laatste wordt veroorzaakt door het verschuiven van investeringsprojecten. Verder is sprake van lagere (preventieve) onderhoudskosten en advieskosten. Ook liggen de personele kosten lager (-/- € 0,1 mln) Het herziene waterakkoord met Stichtse Rijnlanden leidt vanaf 2015 tot een structureel lagere opbrengst van € 0,4 mln.

Investeringsuitgaven

Programma Voldoende water	Begroting 2015	Prognose Burap-2 2015	%
Bruto investeringen incl. concernbrede korting	52.800	44.000	83%

De investeringsprognose ligt € 8,8 mln (17%) lager dan begroot. Hogere ramingen door:

- Concentratie van werkzaamheden c.q. voorlopen op de planning in onder andere de Flying Squad, het watergebiedsplan Wassenaarschepolder, renovatie boezemgemaal Gouda, en baggeren Nieuwkoop e.o. (cluster 5).
- Scopewijziging van onder meer waterplannen Bloemendaal en Katwijk.
- Doorgeschoven in 2014 bij o.a. baggeren Gouwe, Oude Rijn, Aarkanaal (cluster 7).

Lagere ramingen door:

- Scopewijzigingen van onder andere vervanging beschoeiing Oegstgeesterkanaal.
- Vertragingen als gevolg van in- en externe oorzaken bij o.a. onderhoudsbaggeren, grondaankoop piekberging Nieuwe Driemanspolder en grondaankoop piekberging Haarlemmermeer, waterplan Haarlem, programma afstoten en overnemen assets, watergebiedsplan Reeuwijk.
- Aanbestedingsvoordelen bij o.a. baggeren Bollenstreek-Zuid (cluster 2).

3.3 Programma Gezond Water

Portefeuillehouders: M. Leewis (gezond water) en J. Haan (afvalwaterketen)
 Programmadirecteur: A. Bol (gezond water) en G. van der Kooij (afvalwaterketen)

Binnen het programma Gezond Water werkt Rijnland aan het bereiken en behouden van een goede waterkwaliteit en ecologie. Gezond Water bestaat uit drie tactische doelen: "Kaderrichtlijn Water", "Schoon Helder Zoet" en "Afvalwaterketen". In het nieuwe WBP5 is "Afvalwaterketen" een apart strategisch doel.

"Kaderrichtlijn Water" en "Schoon Helder Zoet" zijn sterk afhankelijk van de inrichting, het beheer en onderhoud van het watersysteem (zie ook Voldoende Water). Voor de KRW heeft de VV in 2014 de kaders vastgesteld in Nota Schoon Water 2. De "Afvalwaterketen" gaat over het transporteren en zuiveren van afvalwater. Duurzaamheid en efficiëntie zijn belangrijke begrippen, en communicatie en samenwerking met belanghebbenden zijn essentieel.

Het programma Gezond Water loopt voor het grootste deel goed. Aandachtspunten zitten in het zwemwater, en in vervangingen en renovaties van een aantal zuiveringen.

3.3.1 Wat is de voortgang / het resultaat tot en met augustus 2015 ?

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
1. KRW				
1	A. Nieuwkoop: nazorg uitvoering, opstarten monitoring	+	De Rijnlandse maatregelen zijn gereed. De defosfateringsinstallatie is ingeregeld. Effectiviteit wordt gemonitord, en waar nodig wordt bijgestuurd en aanvullende maatregelen onderzocht. Het sluiten van aflaten naar omliggende polders wordt meegenomen in ruimtelijk ontwikkelingen, waarbij Rijnland adviseert.	+
	B. Reeuwijk: afronden en nazorg uitvoering, opstarten monitoring	+	Maatregelen grotendeels uitgevoerd, conform planning. Aan een aantal maatregelen wordt nog gewerkt zoals het instellen van een flexibel peil en de ijzersuppletie. Monitoring loopt, en effectiviteit van maatregelen zal de komende jaren blijken.	+
	C. Afronden diverse onderzoeken o.a. emissies, slibproblematiek	+	De onderzoeken, uitgevoerd samen met de agrarische sector, naar emissies in de bollen- en boomteelt zijn inmiddels afgerond. Daarnaast zijn diverse ondersteunende onderzoeken uitgevoerd, mede gefinancierd door de provincie Noord-Holland. Het onderzoek naar de slibproblematiek op de veenplassen loopt nog. Dat speelt onder meer op de Reeuwijkse plassen (Sloene).	+
2	A. Start project KRW2 geprioriteerd gebied Langeraarseplassen, in overleg met omgeving.	+	Eind 2015 ligt er een maatregelenpakket dat vervolgens wordt getoetst met de belanghebbenden om te komen tot een definitief uitvoeringsplan.	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	B. Start project KRW2 geprioriteerd gebied Aalsmeer/Groene As, in overleg met omgeving. Integraal project incl. wateroverlast / peilbeheer en andere opgaven <i>(zie ook Voldoende Water 3E)</i>	+	Rijnland is gestart met de voorbereiding. In 2015 en 2016 worden de mogelijke maatregelen in beeld gebracht en gewogen om tot een definitief maatregelenpakket te komen gezamenlijk met omgeving en andere belanghebbenden.	+
	C. Start synergiespoor niet geprioriteerde gebieden	+	Het project start medio dit jaar. Ondertussen zijn al wel enkele kansrijke initiatieven opgepakt. De VV heeft hiervoor in juni krediet verleend.	+
	D. Afronden onderzoeksfase en opzetten uitvoeringsprogramma agrarische emissies in alle 5 teelten (bollen, boomteelt, glastuinbouw, veenweide, en akkerbouw).	+	De onderzoeken zijn afgerond. Hieruit zijn samen met de sector potentiële maatregelen om de emissies vanuit de landbouw te verminderen, onderzocht en gewogen. Het project om te komen tot een concreet uitvoeringsprogramma wordt nu opgestart; weer in nauwe samenwerking met de sectoren.	+
2. Schoon, Helder, Zoet				
3	Starten monitoring om vanaf 2017 doelen overig water te bepalen	+	De scope (innovatieve meetaanpak en selectie van de zogenaamde voorbeeldpolders) wordt dit najaar aan het bestuur voorgelegd. Beoogd is om de doelen vast te stellen in 2017 en vervolgens eventueel benodigde maatregelen te realiseren.	+
4	A. Afronden maatregelen 5 locaties zodat alle locaties voldoen aan EU zwemwaterrichtlijn; op 3 locaties zelf uitvoeren, op 2 locaties beheerders ondersteunen	-	Op 3 locaties zijn de maatregelen uitgevoerd in de periode maart – april. Voorlopige meetresultaten laten zien dat in ieder geval op 1 locatie de normen nu worden gehaald. Voor beide andere locaties is dit nog niet het geval; dit is in onderzoek. Voor de 2 locaties in Spaarnwoude is het recreatieschap aan zet om maatregelen in m.n. de riolering te treffen. Rijnland voert eventuele aanvullende maatregelen pas daarna uit. Deze locaties zullen dus niet op korte termijn voldoen aan de EU richtlijn.	-
	B. Tijdelijke beluchtingsinstallatie Vlietland omzetten in permanente, i.v.m. blauwalgbestrijding	+	Definitieve installatie is eind april (vóór start zwemseizoen) in bedrijf genomen.	+
	C. Bestaande beluchtingsinstallaties - om blauwalgen te bestrijden - in bedrijf houden <i>NB dit gaat om bestaande installaties. Ondertussen is besloten ook andere overlastlocaties aan te pakken. Dit start vanaf 2016.</i>	+	Dit loopt volgens afspraak.	+
5	A. Starten verkenning vergroten KWA (met HDSR)	+	De verkenning voor het vergroten van de KWA (met HDSR gezamenlijk) is gestart. De subsidie voor de verkenningsfase is verstrekt. Deze fase duurt tot eind 2016.	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	B. Uitvoering verkenning transparant maken van risico's met Stowa e.a.	+	Rijnland werkt via diverse samenwerkingssporen aan zoetwater optimalisatie o.a. voor doorspoeling Haarlemmermeer en hemelwateropslag in de bodem bij Boskoop.	+
	C. <i>Rijnland onderzoekt met andere partijen de gevolgen op het gebied van verzilting van het vergroten van de Zeesluis IJmuiden en het verdiepen van de Nieuwe Waterweg, en de eventueel te nemen maatregelen.</i> <i>NB was niet in de tekst van de begroting opgenomen, maar is inmiddels bestuurlijk relevant.</i>	+	Rijnland is met RWS, provincie Noord-Holland en Waternet in overleg over de zeesluis IJmuiden. Vergroting hiervan kan leiden tot extra verzilting via de Spaarndammersluis. Vooral nog wordt ingezet op maatregelen bij de bron (Zeesluis) en nog niet op maatregelen in het watersysteem van Rijnland; op kosten van RWS. Voor de verdieping Nieuwe waterweg speelt een vergelijkbaar spoor waar we ook met partners optrekken bij de beoordeling van (het lopende MER) onderzoek en bepalen compensatiemaatregelen.	+
6	A. Doorgaan visvriendelijk (en waar nodig en mogelijk vispasseerbaar) maken gemalen (bij renovaties van gemalen zie <i>Voldoende Water 10C</i>)	+	Dit loopt conform afspraak.	+
	B. Rijnland beheert en onderhoudt watergangen en natuurvriendelijke oevers zo ecologisch mogelijk. <i>(Zie ook Voldoende Water 9E)</i>	+	In de nieuwe contracten is vastgelegd dat de aannemers werken volgens ecologische protocollen.	+
	C. Daarnaast stimuleren wij derden hun onderhoud ook ecologisch te maken.	+	Dit loopt o.a. via het spoor van blauwe diensten. De gebiedscollectieven (initiatiefnemers) hebben hiervoor offertes bij de provincies ingediend; besluitvorming hierover vind nu plaats. De uitvoering start in 2016. Het gaat hierbij om drie typen maatregelen: ecologisch baggeren, ecologisch slootschonen, en het niet bemesten en bespuiten van perceelsranden.	+
7	Via voorlichting, maar ook toetsing, advisering, handhaving; inzet op landbouw	+	In het tweede kwartaal zijn de geplande acties voor 2015 in de agrarische sector (landbouw) opgestart. In april is begonnen met het controleren van de teeltvrije zones in de boomteelt, een uitvloeisel van het project in 2014. Bij ca. 200 controles kwamen ca. 30 overtredingen aan het licht. Tegelijkertijd is d.m.v. surveillance gecontroleerd op het juiste gebruik van bestrijdingsmiddelen in het vrije veld (boomteelt, bollenteelt en akkerbouw). Het aantal overtredingen is in lijn met eerdere jaren, door een efficiëntere aanpak zijn meer boeterapporten opgemaakt. Aan het eind van het kwartaal is gestart met de voorlichtende actie op gebruik van juiste	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			spuitdoppen in de Bollenstreek. Bij ruim 15% van de gecontroleerde bedrijven is gewezen op onjuiste spuitdoppen. Controles in de veehouderijsector zijn beperkt uitgevoerd. Naar verwachting zullen die in het volgende kwartaal worden opgepakt.	
Afvalwaterketen				
	Beheren, bedienen en onderhouden van zuiveringstechnische werken. Rijnland zet de verdere professionalisering van het dagelijks beheer door.	+	Het operationele plan is door de nieuwe ontwikkelingen en opgave vanuit het Organisatie Verbeter Plan (OVP), de implementatie van assetmanagement én het sturen op vitaliteit aangescherpt. Er is een cultuurverandering gestart waarbij de gebruiksrol van de afdeling Zuiveren altijd voorop wordt gesteld. De voorbereidingen voor het centraal sturen op afstand zijn in volle gang. Rijnland heeft gekozen deze nieuwe werkwijze te ontwikkelen met de medewerkers van Zuiveren. Dit vindt plaats gedurende juli-december. De eerste zuivering Haarlem Waarderpolder en bijbehorende afvalwatertransportgemalen zullen per 1 december op afstand gestuurd worden vanuit een centrale proceskamer (CPK) in het Rijnlandhuis. De andere zuiveringen volgen de komende jaren. Medio 2019 zijn alle zuiveringen op de CPK aangesloten. Ook is een start gemaakt met de inrichting en verdere professionalisering van een PA Onderhoud organisatie in lijn met het 'centraal sturen op afstand van de zuiveringen' en bijbehorende modernisatie van de besturings- en visualisatiesystemen. Naast de normale aandacht voor de bedrijfsvoering vraagt de staat van onderhoud van de installaties en de vervanging- en onderhoudsprojecten extra aandacht in de bedrijfsvoering. Op dit moment voldoen alle AWZI's (25) aan de stikstofnorm. Voor wat betreft de fosfaatnorm voldoen op dit moment AWZI's Alphen-K&Z, Haarlem-WP, Lisse en Noordwijk niet aan de norm. Er worden maatregelen getroffen waardoor we verwachten dat we eind van het jaar weer te voldoen. Ten aanzien van de landelijke normen worden deze normen	+ + + +-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			niet overschreden.	
	Uitvoeren van een studie naar gebiedsgerichte e/o seizoen afhankelijke effluentnormen.	+	Deze studies zijn meegenomen in de implementatie van het lozingenbeleid. Beide ideeën leveren geen grote winst in de bedrijfsvoering op. De implementatie van het lozingenbeleid is najaar 2015 gereed en dient als basis voor de nieuwe maatwerkvoorschriften voor de zuiveringen.	+
	Het uitvoeren van reguliere geplande vervangingsinvesteringen op zuiveringsinstallaties, rioolgemalen en transportleidingen. Het uitgangspunt is geen verdere verslechtering van de onderhoudstoestand, minder energieverbruik en lagere exploitatiekosten.	+/-	Een groot deel van de vervangingsinvesteringen loopt volgens planning. Een deel is vertraagd doordat er meer complicaties en onderhoudsachterstanden op de installaties blijken te zijn dan verwacht.	+/-
	Vervanging van de besturings- en visualisatiesystemen.	+	Basisproject (harmoniseren en standaardiseren) is gereed. Daadwerkelijke aanpassing is bij twee van de drie clusters zuiveringen gestart. Renovatie van onderdelen van zuiveringen kan de omvang van het besturingssysteem beïnvloeden en meerkosten tot gevolg hebben. Daarnaast wordt een systeem (Z-Info) in gebruik genomen dat voorziet in centrale ontsluiting van de procesgegevens als ook management- en landelijke rapportages. Het modelleren van de Rijnlandse zuiveringen in het systeem kost meer menscapaciteit dan geraamd en zal in de loop van 2016 gereed zijn.	+
	Afronding van de maatregelen op het gebied van gasveiligheid (Atex)	+	Aanvullende kredieten zijn verstrekt voor Leiden-Noord, Leiden Zuid west en Haarlem-Waarderpolder. Najaar 2015 zijn de technische maatregelen op de locaties Leiden-Noord en Haarlem-Waarderpolder gereed. Leiden-Zuidwest is inmiddels weer in gebruik genomen. In Velsen worden de maatregelen in de winter afgerond. De extra kosten voor Atex op Velsen passen naar huidig inzicht binnen het totaal verstrekte projectkrediet.	+
	Bij vervanging van beluchtings- en ontwateringsinstallaties onderzoekt Rijnland of er een energiezuiniger en/of	+	Zoals reeds in BURAP 1 gemeld is dit bij de 3 lopende beluchtingsprojecten (Katwijk, Zwaanshoek en Schalkwijk) onderzocht. Bij Katwijk en Zwaanshoek leidt de business	+/-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	goedkoper alternatief is.		case tot een installatiekeuze met lagere energie-exploitatiekosten. Het realiseren van deze energiedoelstelling gaat meer kosten van voorzien. Bij Schalkwijk is gekozen voor een beluchtingsinstallatie met een lage investering, maar minimale energiebesparing.	
	Uitvoering van maatregelen om kleine en inefficiënte zuiveringen in de regio Haarlemmermeer te kunnen sluiten.	+	Realisatie van maatregelen loopt conform planning. Is vanwege vestiging zakelijke rechten licht vertraagd t.o.v. begroting, maar deze vertraging kan in 2016 weer worden ingelopen.	+
	Uitvoering van maatregelen om kleine en inefficiënte zuiveringen in de regio Oude Rijnzone te kunnen sluiten.	+	Realisatie van maatregelen loopt conform planning. Hazerswoude en Aardam zijn dicht. Hoogmade en Woubrugge volgen dit jaar, Lange raar begin volgend jaar.	+
	Renovatie, uitbreiding en aanpassing zuivering Leiden Zuid West start in 2015.	+	In de VV van april 2015 is een aanvullend krediet beschikbaar gesteld. Er is deze zomer opdracht verleend voor de renovatie van de waterlijn op basis van het definitieve Ontwerp. Planning is dat de verbouwing eind 2017 gereed is.	+
	Renovatie awzi Velsen	-	De bouw van innovatieve installaties voor stikstofverwijdering (DEMON en Essde) zijn ten opzichte van de planning vertraagd. Ook de realisatie van de voorzieningen voor de gasveiligheid zijn vertraagd. Beiden lopen uit tot winter 2015. De vertraging is een gevolg van technische tegenvallers in het gasveiligheidsproject. De financiële tegenvallers van Atex kunnen binnen het totale projectkrediet worden opgevangen. De renovatie van de overige gedeelten is aanbesteed. Planning is dat de renovatie gereed is eind 2017. NV Afvalzorg heeft recent verzocht een korting te krijgen op de heffing voor het lozen van het percolaatwater van vuilstort Spaarnwoude op awzi Velsen. Hierover vindt bestuurlijk overleg plaats.	-
	Onderzoek naar toekomstige organisatie van het zuiveringsbeheer	+	In 2014 is een onderzoek naar de meest toekomstbestendige, efficiënte en effectieve organisatie van het zuiveringsbeheer uitgevoerd. De vijf geïdentificeerde opties worden in een vervolproces meegenomen om in 2016 tot een besluit te komen. Dit	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			vervolgproces zal de komende maanden in nauwe samenwerking met een delegatie vanuit de VV worden vormgegeven. Start van het project is voorzien begin 2016.	
	Samenwerking met gemeenten en drinkwaterbedrijven om te komen tot lagere Kosten, betere Kwaliteit en verlagen van de Kwetsbaarheid (3 K's).	+	In de sub-regio's van het samenwerkingsproces waterketen regio Rijnland is doorgewerkt aan de activiteiten uit de intentieovereenkomsten gericht op het optimaliseren van investeringen, het beheer en het onderhoud. Twee van de vijf sub-regio's gaan samen door als één sub-regio; "Groene Hart". De contacten met de drinkwaterbedrijven zijn geïntensiveerd. Zij schuiven aan in de diverse overleggen. Eind 2015 ligt er naar verwachting, een nieuwe (concept) bestuurlijke samenwerking overeenkomst waarin de samenwerking is verbreed naar de waterketen.	+
	Overdracht van de kosten van het onderhoud van Individuele Behandelinstallaties Afvalwater (IBA's) naar gemeenten.	+	De afspraken met de gemeenten zijn herzien. Lopende contracten dient Rijnland uit (laatste 2019). Rijnland heeft de vraag neergelegd bij gemeenten of zij willen participeren in een collectieve aanbesteding van het IBA onderhoud (schaalvoordeel op kosten en kwaliteit) waarbij Rijnland dan contractbeheer uitvoert tot uiterlijk 2030.	+
	Verkenning van de mogelijkheden tot samenwerking met drinkwaterbedrijven	+	De samenwerking tussen Rijnland en Dunea (SWWK; Samenwerking in de Waterketen) in het ontzorgen van de Gemeente Noordwijkerhout op het gebied van het rioolbeheer loopt naar wens van de gemeente. Eind 2014 hebben Dunea en Rijnland een samenwerkingsovereenkomst getekend voor het beheer en onderhoud van Rijnlands persleidingen. In de eerste helft van het jaar is begonnen met het verzamelen en delen van gegevens die nodig zijn om de toestand van het persleidingstelsel te analyseren.	+
	Verkenning samenwerking in de afvalwaterketen met Zuid-Hollandse waterschappen.	+	In 2013 is een verkenning uitgevoerd naar de samenwerking tussen Delfland, Rijnland en Schieland in het zuiveringsbeheer. Hoe dit eruit kan zien, of er voldoende draagvlak	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			is voor vervolgstappen op samenwerking en wat de voor- en nadelen zijn ten opzichte van de huidige situatie en in het licht van de toekomstige ontwikkelingen in de afvalwaterketen. De uitkomsten van deze verkenning worden meegenomen in het geplande project toekomstige organisatie van het zuiveringsbeheer.	
	Energiefabriek awzi Haarlem Waarderpolder	+/-	Een mogelijke technische innovatie is het efficiënter (en zonder chemicaliën) slib ontwateren. De eerder voorgenomen praktijktest heeft door het faillissement van de leverancier van de innovatieve testinstallatie echter een nog onbekende vertraging opgelopen. Inmiddels is de leverancier overgenomen en is een doorstart gemaakt. In samenwerking met Stowa wordt gestreefd naar een doorstart eind 2015 begin 2016.	+/-
	Gemeenschappelijk Regeling Slibverwerking (HVC).	+ +	De verwerking van het zuiveringslib verloopt naar wens. De duurzaamheid van de verwerking wordt nog verder vergroot. HVC (de verwerker van het Rijnlandse slib) heeft begin maart 2015 een contract ondertekend met een derde partij om fosfaat uit de verbrandingsas van de slibverbrander in Dordrecht terug te winnen. Hierdoor wordt vanaf 2017 op efficiënte wijze ca. 80% van de met het zuiveringslib aangevoerde fosfaatvracht, teruggewonnen. Als gevolg hiervan zal het tarief voor slibverbranding dalen met ca. € 5,-/ton slib.	+ +
	Wind- en zonne-energie op terreinen AWZI.	+ +-	Rijnland onderzoekt de mogelijkheden voor het realiseren van zonneweiden op eigen zuiveringsterreinen. De studie is voor drie terreinen afgerond. Awzi Katwijk biedt het meeste perspectief, dit wordt nader in kaart gebracht. De vervolgstudie voor andere terreinen loopt. Rijnland zal bepalen óf, welke en in welke volgorde de zonneweiden worden gerealiseerd, in het kader van het Energy Efficiency Plan. Er is geen vooruitzicht voor realisatie van windmolens op het terrein van de zuivering Haarlem Waarderpolder	+ +-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015 (inclusief context)	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			Rijnland bespreekt met Heineken of Rijnland een windmolen kan realiseren op haar terrein, maar dit kan strijdig zijn met de Waterschapswet (valt buiten kerntaken).	

3.3.2 Wat gaat dit kosten in 2015? En wat zijn de gemaakte kosten tot en met augustus? (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Gezond Water	Begroting 2015 na 1e begr.wijz	Burap t/m aug '15	% van	Prognose 2015
Totale exploitatiekosten (in € 1.000,-)	72.437	45.378	63%	71.602

De prognose ligt € 0,8 mln lager dan begroot. Naast lagere rentelasten en afschrijvingskosten door overwegend doorgeschoven investeringsprojecten (-/- € 0,5 mln) is sprake van een boekwinst van het terrein van een voormalige awzi Ter Aar (-/- € 0,3 mln) en lagere kosten voor vuilafvoer (-/- € 0,2 mln). De kosten voor correctief onderhoud vallen hoger uit (+/+ € 0,2 mln).

Investeringsuitgaven

Programma Gezond water	Begroting 2015	Prognose Burap-2 2015	%
Bruto investeringen incl. concernbrede korting	34.000	37.800	111%

De investeringsprognose in het programma Gezond Water ligt € 3,8 mln (11%) hoger dan begroot. Dit zit met name in de afvalwaterketen. De oorzaken hiervan zijn:

Meer uitgaven in 2015 door versnelling uitvoering:

- Versnelde uitvoering van afkoppel projecten door gemeente Velsen. Dit vanuit de afspraken uit de optimalisatiestudie (OAS) Velsen. Hiermee totale project versneld in 2015 afgerond en volledig uitbetaling van onze financiële bijdrage aan gemeente.
- Hogere kosten in 2015 dan voorzien voor de vervanging van de ontwateringsinstallatie van de awzi Nieuwveen; de totale projectkosten zijn bijna 10 % hoger dan het krediet.
- Versnelling in technische automatisering o.a.: de projecten PA-Infrastructuur awzi's, inrichten awzi's op Centrale Proces Kamer (CPK), automatisering op awzi Leiden Zuid-West, awzi Alphen Noord en awzi Velsen. Dit is reeds in BURAP 1 gemeld.
- De realisatie van het transportsysteem Langeraar door versnelling in de uitvoering van de projecten (van 2016 naar 2015). Dit is reeds in BURAP 1 gemeld.

Meer uitgaven in 2015 dan begroot door kostenverhoging:

- Hogere kosten dan voorzien voor noodzakelijke maatregelen op het gebied van de gasveiligheid (ATEX) op de zuiveringen: Leiden Zuid-West, Haarlem Waarderpolder, Leiden-Noord en Velsen. Dit is reeds in BURAP 1 gemeld.

Minder uitgaven dan begroot in 2015 door uitstel:

- Het ombouwen van de beluchting op awzi Katwijk is uitgesteld. Dit is reeds in BURAP 1 gemeld.

-
- Het amoveren van awzi Aalsmeer en Rijsenhout en de aanleg van een nieuw transportsysteem is vertraagd door langere doorlooptijden voor het vestigen van overeenkomsten voor het persleidingentracé. Dit is reeds in BURAP 1 gemeld.
  - Vertraging in de aanleg van het transportsysteem (awtg en awtl) Rijnsaterwoude als gevolg van vertraging in de uitvoering Provincie N207. Sluiting van awzi Rijnsaterwoude is voorzien in 2017.

3.4 Programma Bestuur, Organisatie en Dienstverlening (BOD)

Portefeuillehouders: H. Pluckel, G. Doornbos, M. Kastelein
 Programmadirecteur: G. v.d. Kooij

Voor de primaire programma's voor veiligheid, voldoende en gezond water is een effectieve en efficiënte organisatie nodig. De beleidskaders voor BOD zijn activiteiten die voortvloeien uit algehele ontwikkeling van de organisatie. Ondersteuning en dienstverlening zijn geen doel op zich, maar staan in dienst van 'droge voeten en schoon water' voor de bewoners en bedrijven in ons gebied. Het programma BOD rapporteert op vier tactische doelen: Omgevingsgerichtheid (imago, relatie, dienstverlening), Kwaliteit van de organisatie, Kosteneffectiviteit (en doelmatigheid), Organisatie is 'in control'. De bijbehorende maatregelen laten, in aansluiting op de programmabegroting 2015, zien hoe de organisatie deze doelen wil bereiken.

3.4.1 Wat is de voortgang/het resultaat tot en met augustus 2015

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
1. Omgevingsgerichtheid				
1	<i>'Van buiten naar binnen denken'</i> - Relatiebeheer: visie uitwerken - Omgevingsmanagement: invulling rol omgevingsmanager	+	Inmiddels heeft Rijnland een aanvang gemaakt om op gemeenteniveau Rijnlands opgaven en die van de betreffende gemeente uit te werken in zogenaamde strategische agenda's. Daarnaast zijn de gemeentes geclusterd in vijf gebiedsaccounts, met ieder een bestuurlijk en een management accounthouder.	+
		+	Rijnland is druk doende alle Integraal Project Management (IPM)-rollen, die bij projectmanagement onderscheiden worden, dit jaar verder te professionaliseren en toe te passen in Rijnlands projecten. Hierbij maakt Rijnland onder meer gebruik van de door Delfland ontwikkelde leermodule 'strategisch omgevingsmanagement', waarin ruim aandacht wordt besteed aan Mutual Gains Approach (MGA). Deze techniek zal onze omgevingsmanagers nog beter hun werk laten doen. Binnenkort zullen de eerste projecten volledig op IPM-wijze worden uitgevoerd.	+
2	<i>Bestuur</i> - Inwerken nieuw bestuur	+	De waterschapsverkiezingen zijn succesvol afgerond. Het nieuwe dagelijks en algemeen bestuur zijn geïnstalleerd en hebben een overdracht en inwerkprogramma doorlopen. Het gehele Rijnlands bestuur is succesvol overgegaan op digitaal werken bij bestuursvergaderingen. Inmiddels is een werkgroep	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			'Vernieuwend Besturen' ingesteld onder leiding van hoogheemraad Marco Kastelein, die in het najaar met voorstellen voor de scope en vorm van de bestuurlijke overleggen en de koppeling aan de P&C-cyclus zal komen.	
2. Kwaliteit van de organisatie				
1	<i>Mens & organisatie</i> - Verbeteren proces- en project-beheersing	+/-	Projectbeheersing krijgt dit jaar veel aandacht en is flink in ontwikkeling. Door de aandacht voor projectbeheersing komen ook – zoals verwacht – andere knelpunten in de organisatie naar boven. Wij krijgen steeds duidelijker in beeld waar het nog niet goed gaat, en waar dus nog verbeteringen doorgevoerd moeten worden. Dit geldt zowel op het gebied van projecten als daarbuiten. Het oprichten van één afdeling Projecten vorig jaar was een eerste stap naar uniformering van werkwijzen en verbetering van projectbeheersing. Rijnland heeft binnen deze nieuwe afdeling het Integrale Project Management (IPM)-model uitgerold. De verschillende rollen binnen het IPM-model bieden medewerkers helderheid, structuur en stevigheid. Per 1 september werken de eerste acht projectenclusters (van de circa 30) volgens dit IPM-model. Het opmaken van kostenramingen op basis van de SSK systematiek, voornacalculaties, het beheren van risicodossiers en de focus op Veilig en Gezond werken (V&G) hebben in het kader van deze veranderopgave toprioriteit gekregen en worden bewaakt in een gespecialiseerd onderdeel van de afdeling (projectenbureau). Vanaf januari 2016 zal het nieuwe financieel administratief systeem inclusief projectenmodule een verdere impuls geven aan de uniformering van de aansturing en registratie van de projecten.	+/-
	- Aandacht voor medewerkerste-vredenheid (o.a. werkdruk)	+	De voorbereidingen zijn gestart voor het <i>MedewerkersOnderzoek 2016</i>. Dit onderzoek wordt in samenwerking	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	- Implementeren E-HRM gereed januari 2016.	+	met circa 14 waterschappen opgezet en uitgevoerd. Het onderzoek <i>Vensters voor bedrijfsvoering</i> is inmiddels door Rijnland ingevuld. In september was het zogenaamde 'duidingsgesprek' waarin Rijnland zicht kreeg in de resultaten en eventuele leerpunten voor de organisatie. De implementatie loopt conform planning. Het systeem draait per januari 2016 achter de schermen. Na de eerste salarisverwerking van eind januari zal het systeem ook toegankelijk zijn voor medewerkers en managers.	+
A	Aantrekkelijk werkgeverschap - Trainee pool evalueren en evt. bijstellen	+	Op 1 januari 2014 zijn 16 trainees onder de noemer Waterschapstalent gestart. Zij zijn werkzaam op diverse projecten bij vijf waterschappen. In 2014 hebben de vijf secretaris-directeuren de ervaringen/resultaten van Waterschapstalent geëvalueerd. Dit heeft geleid tot het recente besluit om in 2016 wederom met een pool te starten van 20 trainees waterschapsbreed. Drie trainees kunnen in 2015 binnen Rijnland doorstromen.	+
B	Ruimte voor ontwikkeling - Aquademie: organisatieleren vormgeven - Strategische personeelsplanning (SPP) uitrollen en maatregelen nemen <i>Met strategische personeelsplanning brengen wij in beeld welke medewerkers en competenties wij nu in huis hebben en welke er straks nodig zijn.</i>	+	In 2015 is de Aquademie verder geborgd in de (bedrijfsvoering van de) organisatie. Het standaardaanbod opleidingen is gerealiseerd. Het maatwerk-aanbod wordt vormgegeven door drie regiegroepen. Deze zijn nu alle drie actief. Een vierde regiegroep Calamiteitenorganisatie start begin 2016. Het leiderschapsprogramma is gestart in mei 2015. Verder is de e-learning voor het nieuwe bestuur gerealiseerd.	+
C	Veilig en gezond werken - Doelstelling: ziekteverzuim	+	Het 12 maanden voortschrijdend	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	<4,5% - Veilig & Gezond werken (V&G)	+/-	jaargemiddelde ligt tot en met augustus met 4,0% ruim onder het begrotingsdoel. <i>Cultuur - en gedragsverandering veilig werken</i> De eerste helft van het jaar is veel aandacht besteed aan V&G binnen projecten en bij uitbesteed werk. Dit heeft ervoor gezorgd dat risico's beter beheerst worden én dat er meer draagvlak is voor de implementatie van het V&G-meerjarenprogramma. De projectleider is inmiddels aangesteld en heeft in samenwerking met de programmadirecteur BOD een projectopdracht geformuleerd. De tweede helft van het jaar is invulling gegeven aan de projectstructuur en zullen de benoemde speerpunten (ATEX, cultuur- en gedragsverandering en elektrotechnische installaties) worden opgepakt.	+/-
		+/-	<i>Elektrotechnische installaties</i> In het najaar vinden de (her)keuringen plaats van de elektrotechnische installaties. Op basis hiervan wordt de meerjarenplanning voor het aanpakken van deze installaties nader ingevuld. De elektrotechnische installaties met de grootste risico's zullen het eerst worden opgepakt.	+/-
2	Internationale Samenwerking Projecten: - Roemenië - Tanzania - Bangladesh - Moldavië - Zuid-Afrika	+	De diverse projecten op het gebied van internationale samenwerking lopen veelal goed. Het project in Roemenië loopt - buiten invloedssfeer van Rijnland - achter op schema en is verlengd tot eind 2015. Het project in Tanzania over de voortzetting van het Water Operational Partnership (WOP) ligt op schema. Rijnland is deelnemer in het Blue Gold Project van Bangladesh en is in dat kader de afgelopen periode vooral bezig geweest met het afstemmen over de voorwaarden van uitzending, die in augustus start. Uit een fact finding missie die eind maart samen met Dunea heeft plaatsgevonden in Moldavië blijkt dat een WOP kansrijk is. Er wordt nu gezocht naar een kwartiermaker voor het Rijnlandse deel. In Zuid-Afrika zal Rijnland samen met	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			andere waterschappen eind 2015 gaan deelnemen aan het opzetten van Catchment Management Agencies.	
3	Informatievoorziening en bedrijfsvoering - Projectportfoliomanagement Het versterken van het projectportfoliomanagement zorgt ervoor dat alle projecten met een I&A-component op één punt binnenkomen, worden getoetst op architectuur en worden geprioriteerd ten behoeve van de inzet van medewerkers. - Werken onder architectuur Werken onder architectuur zorgt voor kaders en samenhang in ontwikkelingen op I&A-gebied. - Herautomatisering financieel administratieve processen (Prosa)	+ + +	Samen met Schieland heeft Rijnland de kaders uitgewerkt voor het inrichten van gezamenlijke sturing en prioritering van projecten. Door het projectportfoliomanagement samen te doen stemt Rijnland de projectinitiatieven op elkaar af. Het capaciteitsknelpunt wordt zo goed mogelijk opgelost door samenwerking met Schieland en waar nodig door gerichte inhuur. Samen met Schieland en Delfland werkt Rijnland aan het opzetten van een gezamenlijke architectuur die als essentieel fundament zal dienen voor de samenwerking op I&A-gebied. Als eerste is een set van 20 kaderstellende principes opgesteld en vastgesteld. De herautomatisering van de financieel administratieve processen wordt per 1 januari 2016 gerealiseerd. De basisinrichting is inmiddels gereed. In september zal de definitieve inrichting vorm gekregen hebben en zal het conversie- en opleidingstraject starten. De plaatsing van de medewerkers in de nieuwe administratieve eenheid bij Schieland en de Krimperwaard wordt in oktober afgerond. Zie verder hetgeen over Prosa is opgenomen in het overzicht van de Top 20 investeringsprojecten.	+ + +
4	Innovatie & duurzaamheid - Creëren innovatief werkklimaat en communiceren over innovaties - Uitvoeren energie-efficiëntieplan	+ +/-	Op intranet is de informatie over innovatieve projecten inmiddels beschikbaar; deze informatie zal in oktober ook op internet geplaatst zijn. De bestuursvisie op innovatie wordt eind 2015 of begin 2016 besproken met het algemeen bestuur, als een van de verschillende coördinerende portefeuilles (Innovatie, Duurzaamheid, Deregulering, Dienstverlening, Participatie). Het EEP Zuiveren is inmiddels opge-	+ +/-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	(EEP) Zuiveren		nomen in een Rijnland-breed EEP, zoals reeds gemeld bij de eerste Burap. Daarmee is de uitvoering van het oorspronkelijke plan in een groter kader geplaatst. Over het Rijnland-brede plan neemt het bestuur in september of november van dit jaar een besluit, gerelateerd aan het WBP5.	
	- Duurzaam werken volgens de Aanpak Duurzaam GWW (grond-, weg en waterbouw)	+	Begin september is er een introductiebijeenkomst geweest in het kader van 'Aanpak duurzaam GWW' voor alle Rijnlanders. Later dit jaar zijn er verdiepingssessies voor diegenen, die er het meest in hun werk mee te maken hebben. Rijnland gaat de CO2-prestatieladder toepassen in de projecten Piekberging Nieuwe Driemanspolder en Kleinschalige Water Aanvoer (KWA).	+
	- Rijnland koopt vanaf 2015 alleen duurzaam in	+/-	In de afgelopen periode hebben inventarisaties plaatsgevonden om te bepalen waar Rijnland nu staat. In de inventarisatieperiode is enige vertraging opgelopen. Begin oktober zal het rapport naar aanleiding van het onderzoek worden opgeleverd.	+/-
5	Calamiteitenorganisatie			
	- Nadere borging binnen reguliere bedrijfsprocessen	+	Met de implementatie van PDCA middels het Calamiteitenhuis Rijnland komt Rijnland toe aan het verbeteren van specifieke thema's, zoals de calamiteitenplannen, de crisiscommunicatie, nazorg en evaluatie en het accountmanagement van netwerkpartners. De meerdaagse oefening Insula Sola en de specifieke analyse op crisiscommunicatie heeft voor deze thema's inzichten opgeleverd voor verdere verbetering welke in de rest van het jaar uitgewerkt worden.	+
	- Nadere borging in netwerk crisispartners Nederland	+	Met het aantrekken van een accountmanager voor het netwerk is een start gemaakt met structureel beheer van het crisisnetwerk. Hiermee wordt aan een belangrijke voorwaarde voor het verder invoeren van het van 'buiten naar binnen' denken binnen de calamiteitenzorg invulling gegeven.	+
3. Kosteneffectiviteit				
	<i>Samenwerkingsverbanden</i>		Er worden grote stappen gezet in de verschillende samenwerkingsverbanden. Hieronder worden enkele ver-	

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
	- Met Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) en/of Delfland (HHD) (ICT, inkoop, eigendommenbeheer, financiële administratie) - Afvalwaterketen - VTH-west - Verbonden partijen - Overigen (o.a. STOWA, Energiefabriek, Grondstoffenfabriek, zoetwatervoorziening West-Nederland)		banden specifiek toegelicht. Voor de toelichting op de overige samenwerkingsverbanden/-onderwerpen: zie de betreffende onderdelen van de verschillende bestuursprogramma's. ICT: Samen met Schieland en de Krimpenerwaard wordt gewerkt de vorming eind 2016 van een gezamenlijke organisatorische eenheid voor I&A-dienstverlening. De twee colleges van D&H hebben een besluit genomen over de organisatievorm van de I&A-eenheid. Een voorstel voor bestuurlijke besluitvorming voor de inrichting van deze organisatie en het benodigde krediet wordt voorbereid en zal naar verwachting in het najaar in de VV kunnen worden behandeld. Inkoop: Voor het project Centraal Holland blijft Rijnland vooralsnog 1 inkoper voor 1 dag in de week uitleenen. Gezamenlijk met Schieland en de Krimpenerwaard en Delfland worden op dit moment de raamovereenkomsten Inhuur tijdelijke uitzendkrachten & Inhuur technisch personeel opnieuw aanbesteed. Rijnland heeft met Schieland en de Krimpenerwaard de ijzerzouten aanbesteed. De aanbesteding voor polyelectrolyet in gezamenlijkheid met Hollands Noorderkwartier, Stichtse Rijnlanden en Reest en Wiede. Eigendommenbeheer: De Rijnlandse medewerkers die zich bezighouden met eigendommenbeheer zullen bij Rijnland gehuisvest blijven. Financiële administratie: Samen met Schieland zet Rijnland één afdeling op voor de financiële administratie. VTH-West: De vier waterschappen in West-Nederland werken intensief samen. Belangrijke samenwerkingsgebieden zijn op dit moment ICT (de implementatie van een zaaktypencatalogus en de inrichting van een zaakstelsel) en kwaliteitscriteria (zorgen voor de uitwerking van landelijk afgesproken kwaliteitscriteria op het gebied van vergunningverlening en handhaving). Er opereren inmiddels diverse werkgroepen waarin op medewerkersniveau wordt samengewerkt (bijv. op het gebied van	

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			grondwater en van nautisch- en vaarwegbeheer).	
4. Organisatie in control				
1	<i>Risicomanagement</i> - verder professionaliseren	+/-	Risicomanagement staat niet op zichzelf maar is afgeleid van de strategie en de hieruit voortvloeiende werkzaamheden, zoals de professionalisering van assetmanagement en projectbeheersing. In het derde kwartaal is Rijnland gestart met een kenniskring om projectrisicomanagement op een hoger plan te brengen. Door herprioriteringen zijn andere initiatieven doorgeschoven naar 2016. Inhoudelijke (rest)risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf van deze burap (hoofdstuk 4).	+/-
2	<i>Informatiebeveiliging & Bedrijfscontinuïteit</i> - Inregelen beheerorganisatie en permanente evaluatiecyclus op basis van het vastgestelde beleid	+/-	Informatiebeveiliging wordt samen met Schieland en de Krimpenerwaard aangepakt. Het Informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld en ten behoeve van de sturing op dit onderwerp is een gezamenlijke securityboard opgericht. Het Bedrijfscontinuïteitplan is gereed en de inrichting van een Crisis Management Team en procedures om hiermee te werken zijn klaar. De uitwijkvoorziening voor top 5-applicaties is gerealiseerd. Op basis van een nieuwe risicoanalyse is een prioritering van de te nemen maatregelen uitgewerkt, niet alleen voor de kantoorautomatisering, maar ook voor de procesautomatisering. De toename van het aantal te nemen maatregelen zorgt ervoor dat de doorlooptijd langer wordt. De maatregelen met hoge prioriteit worden in 2015 opgepakt, overige maatregelen in 2016.	+/-
3	<i>WBP5</i> - Beeldvormingsfase: aug 2014 gereed - Opiniefase (deel 1, oude bestuur): sep – mrt 2015, opleveren bouwstenennota. - Opiniefase (deel 2, nwe bestuur): feb – nov 2015, maken van keuzes + opstellen concept WBP5 - Besluitvormingsfase: nov 2015 - mrt 2016, inspraak + vaststellingsprocedures	+	Elke zes jaar legt Rijnland het beleid en de aanpak die noodzakelijk is om de waterbeheertaken goed te kunnen uitvoeren, vast in een zogeheten waterbeheerplan. Voor de periode 2016-2021 komt er een nieuw waterbeheerplan: WBP5. De voorbereidingen voor het nieuwe WBP zijn in de vorige bestuursperiode gestart. Maart 2015 waren de waterschapsverkiezingen. Het daaruit	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2015	Score t/m aug	Toelichting (referentie = begroting 2015, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 15
			volgende coalitieakkoord vormde de basis voor het eerste concept WBP5 dat op 17 juni 2015 tijdens de informatieve VV met de VV is besproken (beeldvormingsfase). In september vangt de opiniefase aan, waarin aan de VV gevraagd wordt op basis van een aantal uitgewerkte scenario's verder richting te geven aan het WBP5. Deze richting dient ter voorbereiding op de besluitvormingsfase die start met de vaststelling van het ontwerp-WBP5 op 4 november 2015. Formele vaststelling van het WBP5 vindt dan in maart 2016 plaats. Dit is drie maanden later dan conform de Waterwet formeel zou moeten. Deze beperkte overschrijding heeft geen (juridische) gevolgen. Ook hoogheemraadschappen Schieland en de Krimpenerwaard en hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden volgen een vergelijkbare planning.	

3.4.2 Wat gaat dit kosten in 2015? En wat zijn de gemaakte kosten tot en met augustus? (in € 1.000)

Exploitatie

Programma BOD	Begroting 2015 na 1e begr.wijz	Burap t/m aug '15	% van	Prognose 2015
Totale exploitatiekosten (in € 1.000,-)	31.029	19.438	63%	30.457

De prognose ligt bijna 2% oftewel € 0,6 mln onder de begroting. Er is sprake van meer boekwinsten op verkochte eigendommen, onder meer in Spaarndam (-/- € 0,2 mln) en de personele en opleidingskosten vallen lager uit (-/- € 0,2 mln). Verder is sprake van diverse, kleinere mutaties.

Investeringsuitgaven

Programma B.O.D.	Begroting 2015	Prognose Burap-2 2015	%
Bruto investeringen incl. concernbrede korting	4.100	3.800	93%

Er is sprake van meerdere kleine verschuivingen van per saldo € 0,3 mln.

4. Financiën

4.1 Wat is de prognose voor 2015? En wat zijn de uitgaven?

4.1.1 Exploitatiebegroting 2015 versus gemaakte kosten t/m augustus 2015

Rijnland verwacht na de eerste positieve begrotingswijziging (€ 4,2 mln) wederom een exploitatieoverschot (€ 1,5 mln). Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2015 is sprake van een totaaloverschot van € 5,7 mln. De verwachte mutaties ten opzichte van de exploitatiebegroting 2015 staan in de volgende tabel.

Omschrijving Kostensoortgroep (in € 1.000)	Begroting 2015	Begroting 2015 na 1e begr.wijz	Prognose 2015 obv Burap-2	Vershil	Kosten jan - aug 2015
Lasten:					
Rente en afschrijvingen	53.865	51.965	50.626	-1.339	33.751
Personeelslasten	50.478	50.278	49.858	-420	32.975
Goederen en diensten van derden	71.772	71.872	71.412	-460	60.765
Bijdragen aan derden	14.570	14.695	14.695	0	52
Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	14.500	14.500	14.500	0	0
Totaal lasten	205.185	203.310	201.091	-2.219	127.543
Baten:					
Financiële baten	420	420	420	0	535
Personeelsbaten	325	325	325	0	435
Goederen en diensten aan derden	6.436	6.636	6.636	0	4.851
Bijdragen van derden	1.059	1.559	1.769	210	154
Belastingopbrengsten	172.000	172.000	171.700	-300	166.419
Interne verrekeningen	8.552	8.552	7.914	-638	3.015
Totaal baten	188.792	189.492	188.764	-728	175.409
Saldo baten en lasten	16.393	13.818	12.327	-1.491	
Onttrekkingen aan reserves	501	2.201	2.201	0	126
Egalisatie van tarieven	16.784	16.784	16.784	0	
Toevoeging rente aan reserves	-892	-892	-892	0	-892
Toevoeging algemene reserves		-4.275			
Verwacht exploitatieresultaat	0	0		-1.491	

Rente- en afschrijvingen (-/- € 1,3 mln)

De meest recente investeringsprognose leidt per saldo – ondanks een groot aantal verschuivingen - niet tot gewijzigde afschrijvingskosten. De rentelasten zijn verlaagd met € 1,3 mln, zowel door een latere en lagere behoefte aan kapitaal dan begroot als wel een lager rentepercentage. Daar staat overigens tegenover dat onder 'interne verrekeningen' € 0,7 mln minder bouwrente wordt geactiveerd.

Personele en aanverwante kosten (-/- € 0,4 mln)

De prognose van de personele kosten zal ca. € 0,4 mln zijn dan begroot. De belangrijkste oorzaak is een lagere werkgeversbijdrage in de pensioenkosten dan begroot door de nieuwe cao (-/- € 0,3 mln) en minder opleidingskosten (-/- € 0,1 mln). De totale formatie blijft binnen de begroting. Het komende kwartaal wordt werk gemaakt van de invulling van trainees en de participatiewet.

Goederen, diensten, bijdragen van en aan derden (-/- € 0,4 mln)

Er is sprake van een lagere prognose voor advieskosten, vuilafvoer en meerdere servicekosten (-/- € 0,6 mln). Daar staan hogere onderhoudskosten tegenover (-/- € 0,2 mln). Het correctief onderhoud is € 1,2 mln hoger dan begroot, terwijl uitgaven voor preventief onderhoud achterblijven. In plaats daarvan heeft Rijnland werk gemaakt van inspecties voor preventief onderhoud, met name op awzi's.

Toevoeging voorzieningen (ongewijzigd)

De actualisatie van de investeringsuitgaven voor baggerwerken is conform begroting, zodat het saldo van de baggervoorziening toereikend is.

Diverse opbrengsten (€ 0,7 mln minder dan begroot)

Incidentele meevallers betreffen de verkoop van enkele eigendommen (+/+ € 0,5 mln). Structureel verlaagd is de opbrengst uit het waterakkoord met Stichtse Rijnlanden (-/- € 0,3 mln). De belastingopbrengsten vallen circa € 0,3 mln lager uit. De te activeren bouwrente is € 0,6 mln lager.

Belastingopbrengsten (€ 0,3 mln minder dan begroot)

De verwachte netto belastingopbrengsten voor 2015 zijn € 171,7 mln, 0,3 mln onder begroting. De opbrengsten voor de zuiveringsheffing blijven circa € 0,2 mln achter, gebouwd (+/+ € 0,1 mln), terwijl tussen ongebouwd overig (-/- € 0,3 mln) en ongebouwd wegen (+/+ € 0,2 mln) sprake is van de eerder gemelde areaalafbakening.

Voor een juiste afbakening en categorisering van de belastingen in Rijnlands gebied is door het bureau Tauw een nieuwe gebiedskaart opgebouwd. Hierdoor zijn de bestanden van wegen en natuur weer up-to-date. Opvallend is dat veel gemeenten met name de wegen en het ongebouwd verkeerd afbakenen. Teveel grond wordt te gemakkelijk toegerekend aan het WOZ-object, waardoor er ongebouwd 'verdwijnt'. Rijnland gaat in samenwerking met de BSGR en de Unie van Waterschappen verdere acties ondernemen met de gemeenten om dit te verbeteren.

4.1.2 Investeringsprojecten (in € 1.000)

In de volgende tabel staat het begrote en geprognosticeerde investeringsvolume.

Totaal programma's	Begroting 2015	Prognose Burap-2 2015	%
Bruto investeringen incl. concernbrede korting	121.800	106.000	87%

Het totaal van de geprognosticeerde investeringsuitgaven komt uit op € 106 mln, met een marge van plus of min € 4,0 mln, oftewel 84 tot 90% van de in begroting 2015 opgenomen investeringsramingen. Dit is gebaseerd op de beoordeling en inschatting van opdrachtgevers en programmadirecteuren. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Projectvertragingen met een externe oorzaak zoals afspraken met andere partijen, grondaankopen (ca. 80% van het verschil);
- Aanbestedingsvoordelen en technische optimalisaties (ca. 10%);
- Scopewijzigingen (ca. 10%).

Door interne oorzaken zijn zowel enkele vertragingen als enkele versnellingen opgetreden, die elkaar in financiële zin in evenwicht houden.

4.1.3 Verlaging kredietbedragen

Van de lopende investeringsprojecten kennen 22 kredieten een ruimte van meer dan € 0,5 mln. Hiervan zijn 18 projecten zijn nog niet in de aanbestedingsfase of nog in het beginstadium van de uitvoering. Dit is reden om van deze projecten het kredietbedrag nog niet te verlagen.

De volgende kredieten kunnen worden verlaagd.

- Awzi Haarlem Schalkwijk; bellenbeluchting aanbrengen (-/- € 1,2 mln); Het krediet ging uit van gecombineerd bellenbeluchting en puntbeluchting toepassen. Als gevolg van een scopewijziging wordt het project uitgevoerd met beluchters die aanzienlijk energiezuiniger aangestuurd worden.

- Awzi Nieuwe wetering; vervangen zeefbandpers en p.e.-installatie (-/- € 1,5 mln)
In plaats van de vervanging blijkt uit de bijgestelde business case slib afvoeren naar awzi Leiden Zuidwest kosteneffectiever te zijn. Het project wordt hierdoor geannuleerd.
- Kadeverbetering Oostring (-/- € 3,0 mln)
Vanwege gerealiseerde optimalisaties (zie ook onder programma Veiligheid) wordt het krediet met € 3,0 mln verlaagd.
- Beschoeiing Oegstgeesterkanaal (-/- € 1,0 mln);
Aan het einde van de uitvoeringsfase bleek een scopewijziging mogelijk. Het krediet ging uit van volledige vervanging, terwijl achteraf meerdere stroken nog vijf tot tien jaar meekonden.

4.2 Renteontwikkelingen

Rijnland heeft in 2015 een kasgeldlimiet van € 47,2 mln. Dit is het maximale bedrag dat met kort geld gefinancierd mag worden. Overschrijdingen van deze limiet kunnen worden voorkomen door het afsluiten van langgeldleningen. Er is in 2015 een langgeldlening afgesloten van € 40 mln. Rekeninghoudend met de in deze bestuursrapportage opgenomen prognoses voor de investeringsuitgaven en het rekeningresultaat betekent het dat er nu nog voor 2015 langgeldleningen nodig zijn tot een bedrag van € 88,7 mln. Dit is € 32,7 mln lager dan waarmee in de begroting rekening is gehouden (€ 121,4 mln tegen een rentepercentage van 3,5%).

Tot en met maart 2015 is voor het financieren van de investeringen met kortgeld naast de beschikbare financieringsruimte van de rekening-courant van de NWB (huidig rentepercentage 0,1%) gebruik gemaakt van zeven kasgeldleningen bij de NWB met een gemiddeld bedrag van € 35,7 mln en een looptijd van één maand. Het rentepercentage van deze kasgeldleningen is gemiddeld 0,006% negatief. In de begroting 2015 is rekening gehouden met 1,0% voor rente kortgeld.

Door een vooruit ontvangen bijdrage is het drempelbedrag voor schatkistbankieren tijdelijk overschreden. Deze overtollige gelden zijn conform de regeling schatkistbankieren gestort in "s Rijks schatkist. Inmiddels zijn deze gelden weer onttrokken uit de schatkist. Deze overschrijding heeft ongeveer twee weken geduurd. Het risicoprofiel van de Rijnlandse financiering kan als laag worden gekenschetst. In de bestaande leningenportefeuille vaste schuld bevindt zich geen enkele lening met de mogelijkheid van renteherziening tijdens de looptijd.

In de september-VV verzocht het college aan om een deel van de leningenportefeuille te herstructureren. Hierdoor verlaagt Rijnland het renterisico, ontstaat een overzichtelijke leningen portefeuille en is de komende jaren sprake van een in de begroting 2016 meegenomen rentevoordeel.

4.3 Personele informatie

Ziekteverzuim	Begroting 2015	Jaargem. t/m. aug-15	Vershil 2015	Prognose 2015	12-mnds gemiddelde
Percentage incl. langdurige zieken	4,5%	4,0%	0,5%	4,0%	4,0%

Rijnland verwacht circa 0,5% minder ziekteverzuim. Dit percentage vertegenwoordigt ca. 1,5 tot 3 fte.

Werkelijke formatie	Begroting	Gem. t/m.	Vershil	Prognose	Begroting
	2015	aug-15	2015	2015	2016
Aantal fte's op payroll	626,8	610,8	-16,0	615,8	620,6
Aantal ingehuurdte fte's tlv exploitatie	15,5	22,5	7,0	19,6	
Totaal actieve formatie vóór activering	642,3	633,3	-9,0	635,4	

Eind 2015 dient de vaste formatie ('op de payroll') uit te komen op 620,6 fte. Dit is het resultaat van de afspraak om de formatie op termijn met 5% te verlagen. Over 2015 ligt het totale aantal fte's gemiddeld in lijn met de begroting 2015. Er is sprake van meer (duurdere) in te huren fte's dan begroot, met name beleidsadviseurs en onderhoudsmedewerkers. Daar staat een lagere vaste formatie tegenover.

4.4 Organisatie en control

4.4.1 Stand van zaken en verwachtingen Organisatieverbeterplan (OVP)

De twee belangrijkste veranderopgaven vanuit het OrganisatieVerbeterPlan zijn 'van buiten naar binnen denken' en het verbeteren van de projectbeheersing. Voor beide thema's is in de afgelopen periode een goed fundament gelegd; het dagelijks werken volgens de bijbehorende principes blijft een traject van leren, doen, en verbeteren.

Eigenaarschap en ondernemerschap zijn in ontwikkeling; goede samenwerking blijft een kunst

Het management heeft de afgelopen periode vooral geïnvesteerd in structuur, ontwikkeling van processen, faciliteren van ontwikkeling en de algehele aansturing om het eigenaarschap en ondernemerschap in de gehele organisatie nog verder te ontwikkelen. Goede voorbeelden van eigenaarschap en ondernemerschap zijn: flying squad, rol opdrachtgeverschap, en meer horizontale aansturing van belangrijke onderwerpen zoals het WBP5-proces. De organisatie is zich ervan bewust dat het ontwikkelen van een cultuur van eigenaarschap en ondernemerschap veel aandacht blijft vragen.

Klantgerichtheid: het van buiten naar binnen denken en handelen is nog geen gemeengoed

Hoewel 'van buiten naar binnen denken' een gevleugeld begrip is in de Rijnlandse organisatie is het daadwerkelijk vorm geven aan deze klantgerichtheid nog niet zo eenvoudig. Goede voorbeelden van meer klantgerichtheid en het 'van buiten naar binnen denken en handelen' zijn bijvoorbeeld de nieuwe opzet van relatiemanagement, het ontwikkelen van een strategische agenda (stedelijke waterplannen), omgevingsmanager (IPM-rol), WBP5 en deregulering.

Projectbeheersing: zichtbaar maken knelpunten; structuur en stevigheid voor medewerkers

Projectbeheersing krijgt dit jaar veel aandacht en is flink in ontwikkeling. Door de aandacht voor projectbeheersing komen ook – zoals verwacht – andere knelpunten in de organisatie naar boven. Het MT krijgt steeds duidelijker in beeld waar het nog niet goed gaat, en waar dus nog verbeteringen doorgevoerd moeten worden. Dit geldt zowel op het gebied van projecten als daarbuiten.

Het oprichten van één afdeling Projecten vorig jaar was een eerste stap naar uniformering van werkwijzen en verbetering van projectbeheersing. Rijnland heeft binnen deze nieuwe afdeling het Integrale Project Management (IPM)-model uitgerold. De verschillende rollen binnen het IPM-model bieden medewerkers helderheid, structuur en stevigheid.

Per 1 september werken de eerste acht projectenclusters (van de circa dertig) volgens dit IPM-model.

Het opmaken van kostenramingen op basis van de SSK systematiek, voor- en nacalculaties, het beheren van risicodossiers en de focus op Veilig en Gezond werken (V&G) hebben in het kader van deze veranderopgave topprioriteit gekregen en worden bewaakt in een gespecialiseerd onderdeel van de afdeling (projectenbureau).

4.4.2 Interne controles (rechtmatigheid) en audits (doelmatigheid, doeltreffendheid)

De Rijnlandse organisatie voert via stafbureau Concerncontrol jaarlijks doelmatigheids- en rechtmatigheidsonderzoeken uit. Tot en met augustus zijn de volgende audits en navolgingsonderzoeken afgerond of in uitvoering: heffingsadviezen, schouw, 'purchase to pay', grondtransacties, energiereductie en stedelijke waterplannen.

De grootste interne controle is afgerond met een positief resultaat. Op het gebied van inkoop en aanbesteding is sprake van een gezonde financiële rechtmatigheid.

4.4.3 Rekenkamercommissie

Na de publicatie "10 FactSheets" (ingekomen stuk bij juni VV) heeft de RKC een overdrachtsdocument voor de nieuwe RKC opgesteld. Het overdrachtsdocument bevat een navolging op alle RKC onderzoeken in de periode 2007-2015. Tevens heeft de RKC de groslijst (lijst van mogelijk te onderzoeken onderwerpen) geactualiseerd en deze voorzien van een motivering.

4.4.4 Stand van zaken risicoparagraaf programmabegroting 2015

	Omschrijving risico	Stand van zaken / prognose 2015
1	PFOS-sanering Vanwege het blusmiddelincident op Schiphol in de zomer van 2008 is de bodem onder vijf opslagbassins, waarin tijdelijk blusmiddel bevattend water is opgeslagen, vervuild met PFOS. Hoewel Rijnland zichzelf niet verantwoordelijk acht, heeft op 17 juli 2014 de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het beroep tegen de bestuursdwang die Rijnland was opgelegd voor de slibsanering ongegrond verklaard. Rijnland wordt in elk geval als overtreder, daar gelaten wordt dat ook anderen als zodanig zouden kunnen worden aangewezen.	De VV is in september via een memo geïnformeerd over de stand van zaken. De beheersmaatregelen die getroffen zijn om verspreiding van de verontreiniging te voorkomen (een cement-bentonietwand rondom en afpompen van grondwater) werken volgens verwachting. Het RIVM heeft (nog in concept) onder- en bovengrenzen (interventieniveau) afgeleid voor bodem, bagger/sediment, grondwater en oppervlaktewater. De vervolgstap is om op basis van kwaliteitscriteria een voorstel te doen voor een gebied specifiek kader voor hergebruik van grond. Verwachting is dat dit in 2016 gereed is. Pas daarna kan een saneringsplan worden opgesteld.
2	Kans op meerwerken baggerwerken Voor de uitvoering van het baggerprogramma is in 2015 ca. € 13,4 mln geraamd. Het betreft ca. 5 grote uitvoeringsprojecten en diverse 'kleintjes'. Los van eventuele vertragingen is er een kans op meerkosten.	Ondanks een arbitragezaak, een strafrechtelijk onderzoek en asbest blijven de investeringsuitgaven van de baggerwerken binnen de begroting, zodat de voorziening toereikend blijft.

	Omschrijving risico	Stand van zaken / prognose 2015
3	Kans op afvalstoffenbelasting slibafvoer Sinds 2014 is er een afvalstoffenbelasting. Naar aanleiding van 'Prinsjesdag' wordt deze belasting uitgebreid voor te storten afval. Er is hiermee een kans dat Rijnland op slibafvoer een maximale afvalstoffenbelasting van € 13,00 per ton krijgt opgelegd. In totaal ca. € 1,3 mln.	De regeling is intussen bekend, en de afvalstoffenheffing geldt niet voor monoverbranders (zoals de installatie van HVC in Dordrecht). Het risico is daarmee niet meer van toepassing.
4	Extra correctief onderhoud Idealiter is er op het gebied van asset management een balans tussen de mate van preventief en correctief onderhoud. Door werk te maken van asset management streeft Rijnland erna om in balans te komen. Niettemin blijft er een reële kans dat over 2015 meer correctief onderhoud noodzakelijk is dan in deze begroting is opgenomen.	De prognose voor onderhoudskosten ligt ca. € 0,2 mln boven budget. Het correctief onderhoud is € 1,2 mln hoger dan begroot, terwijl uitgaven voor preventief onderhoud achterblijven (-/-€ 1,0 mln). In plaats daarvan heeft Rijnland werk gemaakt van inspecties voor preventief onderhoud, met name op awzi's.
5	Onzeker economisch klimaat Ondanks enkele lichtpuntjes zal de economische onzekerheid gedurende 2015 voortduren. Voor Rijnland kan dit risico's inhouden op de kapitaalmarkt, lagere belastingopbrengsten vanwege meer faillissementen en gestegen prijzen voor schaarser worden de goederen zoals energie.	In de september-VV is een herziening van de leningenportefeuille voorgelegd, met als doel om het rentepercentage gedurende langere tijd vast te zetten. Verder is relevant dat de kwijtscheldingscijfers binnen de begroting vallen, brandstofprijzen lager uitvallen. Bij een kadeverbetering is sprake van een faillissement waarvan de gevolgen vooralsnog voldoende beheersbaar zijn.
6	Korting / onvoorzien inv.ramingen Rijnland vaart scherper aan de wind qua investeringsramingen. Het risico is – in combinatie met mogelijke 'vechtaannemers' en kans op faillissementen – dat de totale feitelijke investeringsuitgaven hoger uitkomen dan begroot. Dit zou de kapitaallasten van 2015 kunnen beïnvloeden, vanwege de berekende korting van € 0,8 mln.	De geprognosticeerde afschrijvingskosten vallen binnen de begroting, ondanks lagere, merendeels naar latere jaren verschoven investeringsramingen. Enkele kadeverbeteringswerken waren eerder opgeleverd dan begroot. Een faillissement van een onderaannemer bij een kadeverbetering blijkt vooralsnog binnen het kredietbedrag te vallen. Relevant is verder dat D&H de VV zal informeren over de stand van zaken qua projectbeheersing en cultuurverandering.
7	Brug en grote sluis Spaarndam Het in de eerdere rapportage genoemde overleg met betrekking tot de bijdrage van de provincie in de renovatiekosten van de Grote Sluis heeft nog niet tot resultaat geleid. De rechtbank heeft expliciet uitgesproken dat de provincie bij haar beslissing rekening moet houden met het scheepvaartbelang en niet alleen het waterkeringsbelang.	Met de provincie is in april een schikking getroffen en Rijnland zal bijna € 17 mln ontvangen als bijdrage in de kosten van de renovatie van de Grote Sluis Spaarndam. Vanaf 2016 worden de bijbehorende kapitaallasten verlaagd.
8	Reorganisatie Aquon Aquon, het samenwerkingsverband van meerdere waterschappen voor laboratoria en monsternamewerkzaamheden, heeft een reorganisatie aangekondigd, die waarschijnlijk meer financiële middelen vergt dan hun weerstandscapaciteit.	De verwachting is dat Rijnland waarschijnlijk vanaf 2016 een extra, niet-begrote, bijdrage zou kunnen leveren. Deze begrotingswijziging zal begin 2016 duidelijk gaan worden. Daarnaast zal een strategische herijking plaatsvinden op de business case van Aquon.

	Omschrijving risico	Stand van zaken / prognose 2015
9	Financiering te herstellen calamiteiten Jaarlijks heeft Rijnland te maken met diverse en uiteenlopende calamiteiten. De oorzaken kunnen zowel extern als intern zijn. De bestrijding en het herstel naar de oorspronkelijke of gewenste situatie vergt een noodzakelijke financiering die vaak niet begroot is. Persleidingbreuken en piekbuien zijn hiervan terugkerende voorbeelden.	a) Het onderzoek naar de persleidingbreuk onder het spoor bij Alphen aan den Rijn is nog gaande. Dit kan mogelijk leiden tot verdeling van de door Rijnland reeds gemaakte kosten (ad € 450.000) tussen de drie betrokken partijen. b) Een aantal claims wegens de wateroverlast bij Alphen aan den Rijn in 2014 is wegens overmacht afgewezen. Er zijn geen civiele procedures tegen Rijnland gestart. c) Op 2 september 2015 was 's avonds sprake van een persleidingbreuk bij Aarlanderveen. De gevolgen zijn beperkt en vallen binnen de begroting. d) De Rijnlandse gevolgen van het kranenincident in Alphen betreffen het vrijkomen van olie uit de kranen en een beperking van de doorstroombare watergang. Rijnland is vanaf het eerste uur in goed overleg met de gemeente Alphen, waarbij alle inspanning erop gericht is verdere vervuiling te voorkomen en de watergang zo snel mogelijk vrij te maken. Preventieve maatregelen, zoals het tijdelijk verlagen van waterpeilen, zijn erop gericht hoge waterstanden vanwege de beperkte doorstroming te voorkomen. De hiermee gemoede kosten zullen t.z.t. in rekening worden gebracht.
10	Juridische risico's Rijnland heeft in 2015 diverse rechtszaken c.q. juridische risico's lopen. In bijna alle gevallen is sprake van los van elkaar staande incidenten en lopen (hogere) beroepen, zoals: a) Gerechtelijke procedures opstalrechten; b) Dispuut meerwerk aannemer brug en sluis Spaarndam; c) Kustversterkingen in Katwijk en Noordwijk kans op claims op nadeelcompensatie.	a) 'Opstalrechten': De Hoge Raad heeft uitspraak gedaan en Rijnland op nagenoeg alle punten in het gelijk gesteld. Alleen de vraag of Rijnland bij de vaststelling van de opstaltarieven voldoende rekening heeft gehouden met de kosten, die de opstalhouders hebben gemaakt voor het bouwrijp maken van hun percelen is nog onbeantwoord gebleven. Rijnland laat zich op dit punt nader adviseren; betrokkenen kunnen hierover nog verder procederen. Het is de verwachting dat een en ander geen risico's van enige omvang met zich mee zal brengen. b) De arbitragecommissie heeft een uitspraak gedaan, die erop neerkomt dat Rijnland i.p.v. € 2,5 mln, die door de aannemer werd geclaimd, nu € 1,0 mln dient te verrekenen. Hier is overigens bij de berekening van de claim van Rijnland op de provincie rekening mee gehouden. Een beroep is niet mogelijk. c) De claims kustversterking Noordwijk zijn afgehandeld en bij het HWBP in rekening gebracht. Inzake het kustwerk Katwijk is ook een aantal claims op nadeelcompensatie gedaan, die in

	Omschrijving risico	Stand van zaken / prognose 2015
		2015 zullen worden behandeld. De kosten, voor zover die betrekking hebben op de kustversterking komen voor rekening van Rijnland en zullen worden doorberekend aan het HWBP. De claims voor 'Katwijk' worden dit jaar de schadeadviescommissie behandeld en vervolgens ter financiering voorgelegd aan het HWBP.
11	Grondwateroverlast aan kust Noordwijk	In 2013 is de kustversterking Noordwijk opgeleverd. Een werk dat zich kenmerkt door de zogeheten dijk-in-duin constructie. Inmiddels is gebleken dat dit werk bij heeft gedragen in grondwateroverlast in een aantal kelders van bewoners en bedrijven in Noordwijk. Samen met de gemeente en met het Hoog Water Beschermings Programma van Rijkswaterstaat onderzoekt Rijnland of en zo ja, op welke wijze, toekomstige schade voorkomen kan worden en of en zo ja, op welke wijze bijgedragen kan worden in de ontstane schade. Voorzien is een voorstel hieromtrent eind november dit jaar."

Ook na de voorgestelde tweede begrotingswijziging acht het college de exploitatiebegroting voldoende robuust om de eventuele negatieve gevolgen van de restrisico's te dekken.

4.5 Besparingen Bestuursakkoord Water (BAW)

Doelmatigheidswinst BAW - Per categorie - € mln t.o.v. 2010	Opgave 2015	Prognose realisatie 31-12-2015	Score	Toelichting
Kapitaallasten	15,3	15,3	+	Kapitaallasten zijn nog meer gedaald als gevolg van de lage rentestand, maar hier niet meegeteld omdat het geen bewuste besparingsactie.
Personele lasten	2,1	2,1	+	Wordt gecompenseerd door het activeren van inhuur op investeringsprojecten.
Inhuur en advies derden	1,6	1,2	+/-	
Energie: prijs en hoeveelheid	3,4	3,2	+	Verschil betreft elektriciteit, verwachte prijsdaling niet volledig gerealiseerd.
Onderhoud	0,6	0,6	+	Benodigde investeringen om te kunnen overdragen gespreid conform planning.
Overdracht sluizen, bruggen, pont e.d.	-0,3	-0,3	+	
Verstrekken subsidies baggeren, nvo's	0,6	0,6	+	
Stichting Beheer v.h. Gemeeneland	0,6	0,6	+	
Storting voorziening baggerwerken	5,5	7,0	+	De storting in de baggervoorziening kan worden verlaagd. De inhaalslag is vrijwel afgerond.
Samenwerking laboratoria: Aquon	0,6	0,0	-	
Samenwerking belastingen: BSGR	0,4	0,9	+	Incl. voordeel 2014 uitgekeerd in 2015.
Verkoop eigendommen	0,7	1,2	+	Meer verkopen dan oorspronkelijk begroot.
Overigen	0,2	-0,2	-	Tegenvallende prijsontwikkeling op verwerking zuiveringslib. Dit verbertert vanaf 2017 door terugwinning fosfaat.
Totaal	31,1	32,2	+	
<i>waarvan mee te rekenen onder:</i>				
Assetmanagement ¹⁾	2,2	2,2		Resultaat wordt negatief beïnvloed door de prijsontwikkeling van slibverwerking en energie.
Tactisch doel Afvalwaterketen ²⁾	6,6	6,0		

Ingeboekte besparingen, gecorrigeerd met resultaten jaarrekening 2013 en vernieuwde inzichten, peildatum 18 sept. 2014

1) Besparingen Assetmanagement en Afvalwaterketen overlappen grotendeels

2) Nadere besparingen waterketen nog op te nemen, oplopend tot ca. € 11 mln/jr in 2020 (richtinggevende doelstelling)

4.6 Verbonden partijen

De stand van zaken en verwachtingen zijn in bijlage 3 per verbonden partij nader toegelicht.

---

5. Toetsing

Via de Buraps informeert het college de VV over de voortgang, de afwijkingen en de bijzonderheden ten opzichte van de Programmabegroting 2015. De bijdragen voor deze bestuursrapportage zijn geconsolideerd en getoetst aan de vastgestelde kaders en het beleid.

5.1 Toetsingskaders

De uitkomsten van de Burap moeten passen binnen de toetsingskaders van:

1. de in november 2014 vastgestelde programmabegroting 2015;
2. financiële beleidskaders en budgettaire uitgangspunten;
3. de wettelijke vereisten uit de waterschapswet (artikel 108) die zijn vertaald naar Rijnlands verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (VV 5-11-2008).
4. Eventuele door de VV goedgekeurde afwijkingen van de programmabegroting 2015

Ad 2: de **financiële beleidskaders** bestaan onder meer uit:

- a. Nota Weerstandscapaciteit en risicobeheersing (VV 12-3-2008);
- b. Kostentoedelingsverordening (VV 5-11-2014);
- c. Specifieke financiële regelingen en verordeningen, o.a. de nota vaste activa, nota reserves en voorzieningen;
- d. Overige budgettaire uitgangspunten.

Ad 3: de betreffende artikelen uit de "**verordening** beleids- en verantwoordingsfunctie van het Hoogheemraadschap van Rijnland" zijn artikel 7 tot en met 9. De essentie hiervan is dat het college de VV informeert in hoeverre doelstellingen, prestaties en middelen op koers liggen en of bijsturing of begrotingswijzigingen noodzakelijk zijn.

5.2 Bevindingen van de toetsing op de verordening

De volledige tekst van de "**verordening** beleids- en verantwoordingsfunctie van het Hoogheemraadschap van Rijnland", artikel 7 tot en met 9 ligt ter inzage. De passages die expliciet zijn gebruikt voor de toetsing betreffen:

"D&H zorgt ervoor dat per programma gegevens beschikbaar zijn over:

1. bereikte en te bereiken prestaties, doelstellingen en effecten, die kunnen worden getoetst op doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 7.1);
2. netto-exploitatiekosten en investeringsuitgaven (art.7.2)
3. afwijkingen van betekenende mate van (1) prestaties en doelstellingen en (2) middelen (art. 7.2, 7.3, 9.1, 9.4, 9.5, 9.6).
4. D&H is bevoegd tot overschrijding van geautoriseerde netto exploitatiekosten tot 10% per programma (art. 8.2) en tot 10% per investeringskrediet of € 0,5 mln. (art. 8.3). Ook is D&H bevoegd tot dekking uit het bedrag voor onvoorzien (art. 8.1)."

1. Bereikte en te bereiken prestaties, doelstellingen en effecten, toetsbaar op doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 7.1) → voldoet

Op basis van deze Burap is de VV in de gelegenheid om per programma en concernbreed een inschatting te maken in hoeverre de doelstellingen en prestaties uit de programmabegroting 2015 worden bereikt. Een +-score bijvoorbeeld geeft aan dat de activiteit conform de begroting wordt gerealiseerd (hoofdstuk 3). Het verbeteren van de toetsbaarheid heeft continu de aandacht van management en college. Relevant is verder dat via rekenkameronderzoeken en audits de doelmatigheid en doeltreffendheid wordt getoetst (art 109a Waterschapswet).

---

2. (Netto) exploitatiekosten en investeringsuitgaven per programma (art. 7.2)

Deze zijn in de voorgaande hoofdstukken weergegeven per programma. Zowel concernbreed als per programma zijn geen (geprognosticeerde) overschrijdingen geconstateerd. De stand van zaken en prognose voor personele kosten en de bijbehorende formatie is in hoofdstuk 4 uiteengezet en blijft binnen de begroting.

3a. Afwijkingen van betekenende mate van prestaties en doelstellingen, per programma en concernbreed (art. 9.1, 9.4)

De in de vorige hoofdstukken gesignaleerde 'minnen' en 'plusminnen' bieden de VV inzicht in de relevante afwijkingen van doelstellingen e.d. ten opzichte van de programmabegroting 2015.

Verder is getoetst in hoeverre de door de VV in 2015 goedgekeurde (totaal)kredieten passen binnen de toetsingskaders. Deze zijn in drie categorieën verdeeld:

1. Kredieten die niet in de programmabegroting 2015 waren geraamd;
2. Kredieten die significant hoger zijn dan de programmabegroting 2015;
3. Kredieten die in de programmabegroting 2015 een C-status hadden en m.a.w. van 'C' meteen naar 'A' zijn gegaan. Van C-investeringen worden niet de kapitaallasten door-gerekend naar de waterschapslasten.

In totaal zijn in de VV's van januari tot en met september 2015 32 kredieten vastgesteld, het gros via verzamelkredieten. De verzamelkredieten zijn een mix van voorbereidingskredieten, (gedeeltelijke) uitvoeringskredieten en aanvullende kredieten, zowel op voorbereidingen als uitvoeringswerken. Dit kan de besluitvorming bemoeilijken en compliceert de toetsing aan de gestelde kaders.

De toetsing van de verleende kredieten ziet er als volgt uit:

Verstreckte (verzamel)kredieten 2015 (januari t/m april-VV)		Aan- tal	Verschillen totaalra- ming tov PB 2015 (in € mln)
1	Binnen kaders programmabegroting 2015	11	-2,4
2	Kredieten die niet in de programmabegroting 2015 waren geraamd	1	0,6
3	Kredieten die significant hoger zijn dan de programmabegroting 2015	16	17,2
4	Kredieten die in de programmabegroting 2015 een C-status hadden	4	2,2
	Totaal	32	17,7

Een specificatie van alle afwijkingen ligt ter inzage.

3b. Afwijkingen van betekenende mate van ingezette en in te zetten middelen, per programma en concernbreed (art. 7.2, 7.3, 9.5, 9.6) → voldoet

De financiële afwijkingen, zowel in de exploitatie als bij investeringsuitgaven, zijn per programma en concernbreed in de voorgaande hoofdstukken uiteengezet.

4. Overschrijdingen nettokosten exploitatie > 10%

Er zijn geen feitelijke overschrijdingen in de exploitatiekosten, zowel per programma als concernbreed. De post onvoorzien is tot nu toe niet gebruikt.

5. Overschrijdingen goedgekeurde kredieten

Tot en met augustus 2015 zijn er geen feitelijke kredietoverschrijdingen van investeringsprojecten. Er zijn op projectniveau met andere woorden geen overschrijdingen boven de grens van 10% of € 0,5 mln.

Bijlage 1. Stand van zaken en prognose van 20 investeringsprojecten (vertrouwelijk)

Op verzoek van de RKC rapporteert Rijnland via de Burap over de voortgang van twintig lopende investeringsprojecten. Deze zijn door de VV geselecteerd en programmagewijs weergegeven.

Ten opzichte van de Burap is deze projectrapportage uitvoeriger. Per project is een score van '+' tot '-' aangegeven op:

- Doel
- Duur / looptijd
- Uren / eigen personele capaciteit
- Geld / krediet

De scores hebben in tegenstelling tot de burap niet sec betrekking op 2015, maar over de hele looptijd van het project.

Het overzicht van deze top 20 van investeringsprojecten is vertrouwelijk en separaat toegevoegd.

Bijlage 2. Toelichting te verlagen kredietbedragen (*€ 1.000)

Project	Portefeuillehouder	Kredietbedrag	Verlaging krediet	Nieuw kredietbedrag	Totale prognose uitgaven	Toelichting
AWZI Haarlem Schalkwijk; bellenbeluchting aanbrengen	J. Haan	1.575	1.200	375	299	Het krediet ging uit van gecombineerd bellen beluchting en puntbeluchting toepassen. Als gevolg van een scopewijziging wordt het project uitgevoerd met beluchters die één op één de puntbeluchting vervangen.
Beschoeiing Oegstgeesterkanaal	J. Langeslag	1.500	1.000	500	385	Aan het einde van de uitvoeringsfase bleek een scopewijziging mogelijk. Het krediet ging uit van volledige vervanging, terwijl achteraf meerdere stroken nog vijf tot tien jaar meekonden.
Awzi Nieuwe Wetering; vervanging zeefbandpers en p.e-installatie	J. Haan	1.698	1.698	-	-	In plaats van de vervanging blijkt uit de bijgestelde business case slib afvoeren naar awzi Leiden Zuidwest kosteneffectiever te zijn. Het project wordt hierdoor geannuleerd.
Kadeverbetering Oostring, Z'woude	M. Kastelein	13.146	3.000	10.146	9.731	Vanwege gerealiseerde optimalisaties (zie ook onder programma Veiligheid) wordt voorgesteld het krediet met € 3,0 mln te verlagen.
Totaal		17.919	6.898	11.021	10.415	

Bijlage 3. Stand van zaken en verwachtingen verbonden partijen

I. HVC	
Naam	GR Slibverwerking 2009
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
Wat levert het Rijnland op als klant	Voorzieningszekerheid slibverwerking op een duurzame wijze tegen een aanvaardbare prijs. Zie ook toetsingskader opt-outregeling HVC. Vastgesteld in VV van 26-1-2011.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Optimalisatie in de slibketen met het zoveel mogelijk beperken van de slibproductie en daardoor kosten beperken en op termijn opbrengsten te genereren. Met een grote partner als HVC vermindert de kwetsbaarheid van het slibverwerkingsproces. Met HVC kunnen duurzaamheids- en efficiencydoelstellingen gerealiseerd worden waarvoor de 5 waterschappen alleen te klein zijn en niet de kennis en ervaring voor kunnen mobiliseren.
Bestuur en evt. toezicht	Dagelijks bestuur bestaande uit db-leden van deelnemende waterschappen met een voorzitter van Rijnland. Toezicht op HVC door een Raad van commissarissen met 8 leden, waaronder 1 commissaris expliciet namens de waterschappen.
Jaar van oprichting/instelling	GR vanaf 2009
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in algemeen en dagelijks bestuur.
Algemene doelstelling / businesscase	Voorzieningszekerheid slibverwerking op een duurzame wijze tegen een aanvaardbare prijs. Zie ook toetsingskader opt-outregeling HVC. Vastgesteld in VV van 26-1-2011.
Beoogde resultaten voor 2015	Optimalisatie in de slibketen met het zoveel mogelijk beperken van de slibproductie: fosfaatterugwinning realiseren.
Gerealiseerde resultaten 2015	Prijs valt binnen begroting. HVC heeft een contract met Ecophos ondertekend om fosfaat terug te winnen met ingang van 2017. Voor Rijnland betekent dat een korting van € 5/ton op het slibverwerkingstarief. Het voorschottarief 2016 blijft gelijk aan dat van 2015. Verder in 2015 geen ontwikkelingen t.o.v. Burap-1.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 0 (eind 2014)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 0,02 mln (eind 2014)
Rijnlands financieel belang	Deelneming in HVC via GR € 11.345
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

II. NWB

Naam	Nederlandse Waterschapsbank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	NV
Wat levert het Rijnland op als klant	De aandelen van de NWB zijn voor 81% in handen van de waterschappen, waaronder Rijnland. Hiermee is Rijnland verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Vanwege de economische crisis zijn er strengere internationale richtlijnen (Basel-3) waardoor voorlopig geen dividend aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd). Voorheen was dit wel het geval en een extra motivatie om een aandelenpakket aan te houden. Gezien de winstgevendheid van de bank komt dividenuitkering op termijn weer in zicht. De NWB opereert op een traditionele manier met een laag risicoprofiel en is daarmee een bovengemiddeld betrouwbare financier. Dit draagt bij aan een stabiele renteontwikkeling.
Bestuur en evt. toezicht	Driehoofdige directie, onder toezicht van Raad van commissarissen met 8 leden
Jaar van oprichting/instelling	1953 (na de watersnoodramp)
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in Algemene vergadering van Aandeelhouders
Algemene doelstelling / businesscase	De aandelen van de NWB zijn voor 81% in handen van de waterschappen, waaronder Rijnland. Hiermee is Rijnland verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten.
Beoogde resultaten voor 2015	Vorbereiding voldoen aan Basel 3-normering (eigen vermogen). PPS-producten nader uitrollen.
Gerealiseerde resultaten 2015	Aan de voorzieningszekerheid bestaat geen twijfel. De rentepercentages behoren nog tot de laagste in de markt. Vorbereidingen voor het voldoen aan de hogere kapitaaleisen liggen op schema. Het beloningsbeleid van de directie wordt aangepast op verzoek van de aandeelhouders zodat dit beter in overeenstemming is met de richtlijnen voor topinkomens bij overheidsbedrijven.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 1,3 mln (eind 2014)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 86,9 mln (eind 2014)
Rijnlands financieel belang	Deelneming € 825.000, vanaf 2012 tot nader order geen dividenuitkering meer vanwege vereiste vermogensopbouw op grond van Basel-3.
Verandering Rijnlands belang?	Nee

III. Meergrond

Naam	MeerGrond, be- en verwerking van baggerspecie
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Rechtsvorm	Vof
Wat levert het Rijnland op als klant	Financieel resultaat minimaal break-even. Aanloopfase van het project inrichting van het terrein als onderdeel van Park-21 zodat in de loop van 2017 opgeleverd kan worden en de grond aan de gemeente Haarlemmermeer kan worden geleverd.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Beperkt, functie als strategisch baggerdepot voor Rijnland is achterhaald. Nu heeft een verantwoorde ontmanteling en oplevering aan de gemeente conform de afspraken prioriteit.
Bestuur en evt. toezicht Jaar van oprichting/instelling	Drie bestuursleden, managementteam bestaande uit 4 leden 1999
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in bestuur en ambtenaar in MT
Algemene doelstelling / businesscase	Op een kosteneffectieve manier baggerspecie te verwerken. Oorspronkelijke doelstelling (voorzieningszekerheid) is achterhaald. Nu wordt gestreefd naar een bedrijfseconomisch verantwoorde beëindiging van het bedrijf.
Beoogde resultaten voor 2015	Financieel resultaat minimaal break-even. Start met het project inrichting van het terrein als onderdeel van Park-21.
Gerealiseerde resultaten 2015	Er is onvoldoende aanvoer van bagger om een positief bedrijfsresultaat te kunnen halen in een zeer concurrerende markt. Door bezwaar- en vergunningprocedures loopt de inrichting mogelijk vertraging op. Het inrichtings- en monitoringsplan voor de inrichting van dit parkgedeelte is klaar. Tijdens de VV op 23 september 2015 heeft de eigenaar van een van de aan Meergrond grenzende percelen ingesproken. De VV zal over deze kwestie via een separate memo geïnformeerd worden.
Eigen vermogen (peildatum)	-/- € 0,2 mln (eind 2014)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 1,2 mln (eind 2014)
Rijnlands financieel belang	Waarde participatie € 60.000
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

IV. SBG

Naam	Stichting Beheer van het Gemeeneland
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Stichting
Wat levert het Rijnland op als klant	Niet meer van toepassing, Rijnland maakt geen gebruik meer van sale and leaseback. Het Polderhuis in Hoofddorp is via Rijnland onderverhuurd voor een marktconforme prijs.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Niet meer aan de orde. SBG moet de BTW-belastingprocedure op een verantwoorde wijze afwikkelen. Bij afwijzing bezwaar door Belastingdienst, wordt een beroepsprocedure gestart. Voor wat betreft het beheer van de erfgoedpanden Gemeenlandshuis en Polderhuis is de meerwaarde onderwerp van discussie.
Bestuur en evt. toezicht	Vijf bestuursleden
Jaar van oprichting/instelling	1994
Vertegenwoordiging Rijnland	Twee hoogheemraden in bestuur
Algemene doelstelling / businesscase	Erfgoedbeheer waarbij twee historische panden voor onbepaalde tijd in beheer zijn genomen.
Beoogde resultaten voor 2015	Het succesvol voeren van beroepsprocedure over naheffingsaanslagen Omzetbelasting. Zoveel mogelijk ruimte in het erfgoed verhuren (via Rijnland).
Gerealiseerde resultaten 2015	Motivering beroepsschrift is ingediend. Datum van behandeling door de rechtbank is nog niet bekend. De erfgoedpanden zijn volledig verhuurd voor het daartoe bestemde gedeelte. Geen nadere ontwikkelingen ten opzichte van Burap-1.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 3,3 mln (eind 2013)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 0,2 mln (eind 2013)
Rijnlands financieel belang	Stichting, daarom geen participatie
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

V. UvW

Naam	Unie van Waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Wat levert het Rijnland op als klant	Ontwikkeling gemeenschappelijk beleid, lobby en werkgeversorganisatie. Lidmaatschap is verplicht.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Voor de uitvoering van bijv. Bestuursakkoord Water is de Unie onmisbaar. Dat geldt ook voor de lobby voor de vergroting van het EMU-aandeel. Voor 2015 is een subsidiecoördinator aange-steld. Dat was tot dan toe niet geformaliseerd. Deze is met name waardevol in de contacten met Brussel en daarom positief.
Bestuur en evt. toezicht	Zes bestuursleden o.l.v. 1 voorzitter. Alle 25 waterschappen zijn in de ledenvergadering vertegenwoordigd.
Jaar van oprichting/instelling	Onbekend
Vertegenwoordiging Rijnland	Dijkgraaf in bestuur UvW
Algemene doelstelling / busi-nesscase	Ontwikkeling gemeenschappelijk beleid, lobby en werkgeversor-ganisatie (verplicht lidmaatschap)
Beoogde resultaten voor 2015	Uitvoering Bestuursprogramma en Bestuursakkoord Water. Kos-tenbeheersing. Lobby om fiscale belemmeringen op het gebied van BTW en Vennootschapsbelasting bij samenwerkingsverbanden tegen te gaan.
Gerealiseerde resultaten 2015	Uitvoering van het Bestuursakkoord Water zoals dat in 2011, in overleg met Rijk, VNG en IPO is afgesproken en Bestuurspro-gramma uitgevoerd. Voor de invoering van de Vennootschapsbe-lastingsplicht zijn de contacten met de Belastingdienst gelegd en zijn bijeenkomsten georganiseerd om de waterschappen voor te bereiden. De Unie heeft een kredietfaciliteit gekregen van de Waterschaps-bank waarvoor de waterschappen in het 3 ^e kwartaal 2015 een garantstelling is gevraagd.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 0,8 mln (eind 2014)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 12,9 mln (eind 2014)
Rijnlands financieel belang	Contributie 2015: € 0,5 mln
Verandering Rijnlands belang?	Nee

VI. Aquon

Naam	Aquon, instituut voor wateronderzoek en advies
Vestigingsplaats	Den Bosch
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (GR)
Wat levert het Rijnland op als klant	Aquon zal in 2015 zich verder ontwikkelen door de basis op orde te brengen en een toekomstbestendige organisatie te ontwikkelen. De organisatie zal een verandering doormaken naar een kostenbewuste, zakelijke en klantgerichte productiecultuur waardoor een toekomstbestendige organisatie ontstaat.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Voor 2015 is voor het indicatieve meetprogramma een bijdrage van € 3,4 miljoen voorzien, bestaande uit vergoeding kosten meetnet en garantieregeling (lagere meetnetuitvoering dan eerder aangenomen). Ter vergelijking, voortbestaan eigen laboratorium is in businesscase becijferd op € 3,6 mln. Het jaar 2015 kan worden gezien als het eerste volledige reguliere jaar van Aquon (de invoering van een nieuw LIMS systeem is voltooid). De transitiefase is afgerond, maar de de initiële bedrijfsinrichting van Aquon zal verder moeten worden aangepast om de gewenste rendementen te realiseren. Hier zal Aquon in 2015 een nieuw businessplan voor ontwikkelen.
Bestuur en evt. toezicht	Negen bestuursleden waaruit een voorzitter gekozen
Jaar van oprichting/instelling	2011
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in bestuur (DB/AB)
Algemene doelstelling / businesscase	Schaalvergroting welke leidt tot vergroting van de efficiency, vermindering van de kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van de innovatiekracht.
Financiële doelstelling in business case	Voor 2015 is voor het meetprogramma van 1,8 miljoen ILOWpunten een bijdrage van € 3,4 miljoen voorzien, bestaande uit vergoeding kosten meetnet, vereveningsbijdrage (ingroeimodel voor alle deelnemers) en garantieregeling (lagere meetnetuitvoering dan eerder aangenomen). Ter vergelijking, voortbestaan eigen laboratorium is in businesscase becijferd op € 4,4 miljoen.
Beoogde resultaten voor 2015	Het jaar 2015 kan worden gezien als het eerste reguliere jaar van Aquon. De transitiefase is afgerond waardoor de randvoorwaarden aanwezig zijn om de gewenste rendementen te realiseren. De transitiefase is afgerond, maar de initiële bedrijfsinrichting van Aquon zal verder moeten worden aangepast waardoor de randvoorwaarden aanwezig zijn om de gewenste rendementen te realiseren. Hier zal Aquon in 2015 een nieuw businessplan voor ontwikkelen.
Gerealiseerde resultaten 2015	Jaarrekening 2014 heeft goedgekeurde accountantsverklaring gekregen. Ontwerpbegroting 2016 is voorzien van zienswijze door VV van Rijnland. Aquon bereidt zich voor op een herijking van de Business Case om invulling te geven aan de wensen van de waterschappen om te komen tot een toekomstbestendige organisatie vanuit gezamenlijk waterschapspectief. De definitieve herijking plus evt. begrotingswijziging 2016 zal begin 2016 aan de VV worden aangeboden. De uitvoering van meetprogramma 2015 verloopt conform plan-

---

VI. Aquon

	ning. De vervanging van LIMS is afgerond.
Eigen/Vreemd vermogen	Geen eigen vermogen, vreemd vermogen € 9,4 mln. balansdatum 31-12-2014.
Rijnlands financieel belang	Deelnemer Gemeenschappelijke Regeling. Kosten 2015: € 3,4 mln.
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

VII. HWH

Naam	Het Waterschapshuis
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	GR
Wat levert het Rijnland op als klant	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Start nieuwe werkwijze volgens HWH 2.0 met meer flexibiliteit door slankere en meer wendbare organisatie (o.a. door minder vast personeel). Meer keuzevrijheid in programma's door strikte scheiding ertussen. Kosten- en kwetsbaarheidsvoordelen door schaalgrootte.
Bestuur en evt. toezicht	22 leden
Jaar van oprichting/instelling	2013, gewijzigd in 2014
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in Algemeen Bestuur
Algemene doelstelling / businesscase	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 24 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen.
Beoogde resultaten voor 2015	Start nieuwe werkwijze volgens HWH 2.0 met meer flexibiliteit door slankere en meer wendbare organisatie (o.a. door minder vast personeel). Meer keuzevrijheid in programma's door strikte scheiding ertussen. Kosten- en Kwetsbaarheids-voordelen door schaalgrootte.
Gerealiseerde resultaten 2015	Plan om te komen tot HWH 2.0 in AB vastgesteld. Proces om personeelsformatie te beperken tot vaste kern in gang gezet in samenwerking met de waterschappen om dit regionaal aan te pakken.
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraadschap in algemeen bestuur (tot juni ook in dagelijks bestuur)
Eigen vermogen (peildatum)	€ 1,5 mln (eind 2014)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 5,3 mln (eind 2014)
Rijnlands financieel belang	Kosten 2015: € 0,6 mln.
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

VIII. BSGR

Naam	Belasting Samenwerking Gouwe-Rijnland
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (GR)
Wat levert het Rijnland op als klant	Ontwikkelingen op het gebied van verdere samenwerking binnen het Rijnlands gebied worden als meest interessant beoordeeld, gezien de mogelijkheden van gecombineerde aanslagoplegging wat voor de burger vanuit het maatschappelijk perspectief het meeste voordeel biedt. Voorstellen die invulling geven aan de genoemde samenwerking zullen in een businesscase voorstel worden aangeboden aan de deelnemers. De ontwikkelingen van het kostenniveau, te behalen door inkrimping van het personeelsbestand en/of aanpassing van de normering van de kwaliteitseisen van de dienstverlening zullen tevens worden afgestemd met de deelnemers.
Bestuur en evt. toezicht	
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Voor 2015 zijn het willen samenwerken in de regio, de groeistrategie van de organisatie en de vaststelling dat de belastingtaken efficiënt, tegen lage kosten doch kwalitatief hoogwaardig worden uitgevoerd de speerpunten. De uitdaging voor de organisatie ligt in de voorgenomen kostenbesparingen, opgelegd vanuit de taakstelling. De personeels- en managementontwikkeling van de organisatie zal worden ondersteund door flankerend beleid. Een en ander zal worden gemonitord door het ontwikkelen van een kostprijscalculatiemodel.
Bestuur en evt. toezicht	Negen bestuursleden waaruit een voorzitter gekozen
Jaar van oprichting/instelling	2009
Vertegenwoordiging Rijnland	Twee hoogheemraden in bestuur
Algemene doelstelling/businesscase	Uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samenwerken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen, alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.
Financiële doelstelling in business case	In de businesscase was voor 2015 een bijdrage van € 4,2 mln voorzien. Met het toetreden van twee gemeenten in 2013 is de structurele bijdrage gedaald met € 0,2 miljoen tov eerdere berekeningen.
Beoogde resultaten voor 2015	Met het afronden van de transitiefase per einde 2013 zal het jaar 2015 in het teken staan de groeifase. Ter voorbereiding op deze fase wordt een plan gemaakt voor een verdere groeistrategie en zal het definiëren en bepalen van kostprijzen alsmede (indien noodzakelijk) het bepalen van een actieplan om de kostprijzen meer concurrerend te maken, om deze schaalvergroting te kunnen realiseren, de belangrijkste speerpunten zijn.
Gerealiseerde resultaten 2015	De belastingcampagne is goed verlopen. De bezuinigingstaakstelling voor 2015 lijkt haalbaar. Om de taakstelling te realiseren heeft de BSGR een organisatiewijziging per 1 augustus doorgevoerd en wordt continu gewerkt aan procesverbeteringen. Op termijn kan dit leiden tot mogelijke inkrimping van het personeelsbestand.

VIII. BSGR

	De verwachting is dat de kosten van de bedrijfsvoering binnen de begroting blijven. Voor verdere ontwikkeling en uitbreiding van de BSGR is een strategienota opgesteld. Met een aantal nieuwe deelnemers worden gesprekken gevoerd. Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor de gemeente Waddinxveen. De uitkomsten zijn positief. Dit leidt tot het voornemen om per 1 januari 2016 de gemeente Waddinxveen toe te laten treden tot het samenwerkingsverband. Ter voorbereiding op uitbreiding van de samenwerking zijn de bestuurlijke zeggenschapsverhoudingen aangepast en wordt een kostprijsmodel ontwikkeld.
Eigen/Vreemd vermogen	Het jaarrekeningresultaat van 2014 van € 2,0 mln. wordt grotendeels terug gestort aan de deelnemers (voor Rijnland € 0,5 mln.) en geïnvesteerd in organisatieontwikkeling en volstorting van reserves (€ 0,4 mln.)
Rijnlands financieel belang	Deelnemer Gemeenschappelijke Regeling. Kosten 2015: € 3,3 mln (35%bijdrage), en € 0,2 mln BTW, totaal € 3,5 mln.
Wijziging in Rijnlands belang?	N.v.t.